

Analiza sytuacji na rynku pracy województwa opolskiego w 2020 roku

2020
RAPORT ROCZNY

Analizę opracował:

Wydział Obserwatorium Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Niniejsza analiza przedstawia charakterystykę ogólnych zjawisk i tendencji zachodzących na rynku pracy województwa opolskiego w 2020 roku. Tekst rozpoczynamy od spojrzenia na rozwój gospodarczy i sytuację demograficzną. Znaczną część analizy poświęcamy wpływowi epidemii COVID-19 na życie gospodarcze regionu, a w dalszej jej części przyglądamy się zmianom w strukturze bezrobocia, popytowi na pracę oraz działalności Publicznych Służb Zatrudnienia. W końcowej części zawarto także prognozy na bieżący rok.

W opracowaniu wykorzystano dane statystyczne pochodzące z obowiązującej sprawozdawczości rynku pracy realizowanej w ramach statystyki publicznej dotyczącej rynku pracy i diagnozy zjawiska bezrobocia. Wykorzystano następujące sprawozdania MRPiPS-01 za okres 2019 roku: Załącznik 1, 2, 3, 5, 7 oraz MRPiPS-01 -02 sprawozdanie o dochodach i wydatkach realizowanych w ramach Funduszu Pracy. Wykorzystano również dane z działalności:

Celem uzupełnienia wiedzy dotyczącej regionalnego rynku pracy, w materiale wykorzystano również publikacje Urzędu Statystycznego w Opolu.

Przedruk analizy w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W OPOLU
Wydział Obserwatorium Rynku Pracy
ul. Głogowska 25c
45-315 Opole

Spis treści

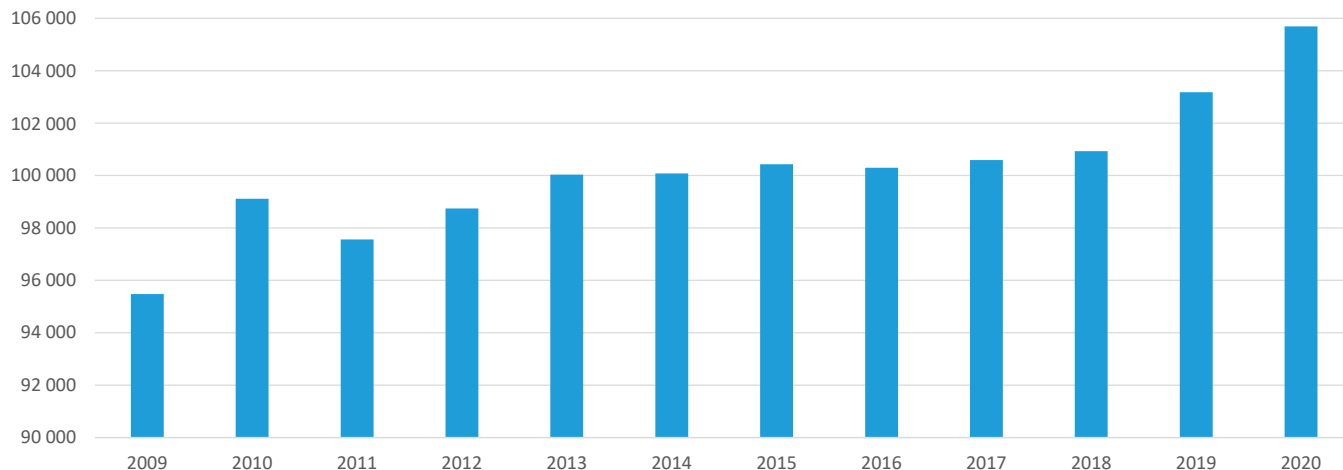
1. Sytuacja gospodarcza	4
1.1. Podmioty gospodarcze	4
1.2. Zatrudnienie	4
2. Sytuacja demograficzna	5
3. Wpływ epidemii Covid-19 na opolski rynek pracy	6
3.1. Bezrobocie rejestrowane	6
3.2. Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)	9
3.3. Wyniki badania oceny koniunktury	10
3.4. Wyniki sondażu przeprowadzonego przez WUP w Opolu	11
3.5. Wsparcie firm dotkniętych skutkami epidemii Covid-19	12
4. Struktura bezrobocia	12
4.1. Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia	12
4.2. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	13
4.3. Zmiany w bilansie bezrobocia	14
4.4. Aktywizacja osób bezrobotnych	16
4.5. Bezrobocie kobiet	17
4.6. Bezrobocie na wsi	17
4.7. Młodzież w wieku do 25 i do 30 lat	18
4.8. Bezrobotni według wieku	18
4.9. Bezrobotni według wykształcenia	19
4.10. Bezrobotni wg stażu pracy	20
4.11. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę oraz długotrwale bezrobotni	20
4.12. Bezrobotni według zawodów i specjalności	22
5. Oferty pracy	22
5.1. Oferty pracy według zawodów	23
5.2. Oferty pracy i aktywizacji według powiatów	24
6. Wydatki Funduszu Pracy w 2020 roku	25
7. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia w województwie opolskim	27
7.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2020 rok	28
7.2. Działania wdrażające środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego	28
7.3. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu	29
8. Prognozy rynku pracy	31
9. Podsumowanie	32
10. Załącznik nr 1 Osoby zarejestrowane jako bezrobotne w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2020 roku	34

1. Sytuacja gospodarcza

1.1. Podmioty gospodarcze

W grudniu 2020 roku na terenie województwa zarejestrowane były 105 694 podmioty gospodarcze i jest to najwyższy poziom odnotowany w latach 2009 – 2020.

Wykres 1 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

W porównaniu z rokiem 2019 na koniec 2020 r. przybyło 2 515 podmiotów (wzrost o 2,4%). Analizując różnicę w poszczególnych sekcjach PKD, wzrost liczby przedsiębiorstw nastąpił we wszystkich obszarach, z czego największy w sekcjach: „Budownictwo” (o 865, tj. 6,2%), „Przemysł” (o 202, tj. 2,1%) oraz „Pozostała działalność usługowa” (o 192, tj. 2,9%).

Przyglądając się strukturze przedsiębiorczości na Opolszczyźnie w 2020 roku, warto wskazać, że koncentracja działalności następuje głównie w obrębie czterech sekcji gospodarki: „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych” (22%), „Budownictwo” (14%), „Przetwórstwo przemysłowe” (9%) oraz „Obsługa rynku nieruchomości” (8,6%). Ponadto podmioty gospodarcze w największej liczbie występują na obszarach dużych powiatów (Opole – 21% ogółu firm, powiat nyski –13,7%, powiat opolski –11,4%, powiat brzeski –10%).

1.2. Zatrudnienie

Analizując wielkość zatrudnienia przy uwzględnieniu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, stwierdzić można wzrost liczby pracujących wg BAEL w IV kw. 2020 wobec IV kw. 2019 roku (o 2,9%) oraz wzrost współczynnika aktywności zawodowej w IV kwartale 2020 roku (o 2 p.p.) oraz wskaźnika zatrudnienia wobec analogicznego okresu 2019 roku.

Tabela 1 Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności (wg BAEL)

Okresy	Ludność w wieku 15 lat i więcej			Współczynnik aktywności zawodowej ¹	Wskaźnik zatrudnienia ²
	Ogółem	w tym			
		Pracujący	Bierni		
w tys. osób					
III kwartał 2019	733	398	323	55,9	54,3
IV kwartał 2019	732	384	332	54,6	52,5
III kwartał 2020	731	387	329	55,0	52,9
IV kwartał 2020	730	395	324	55,6	54,1

¹ Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

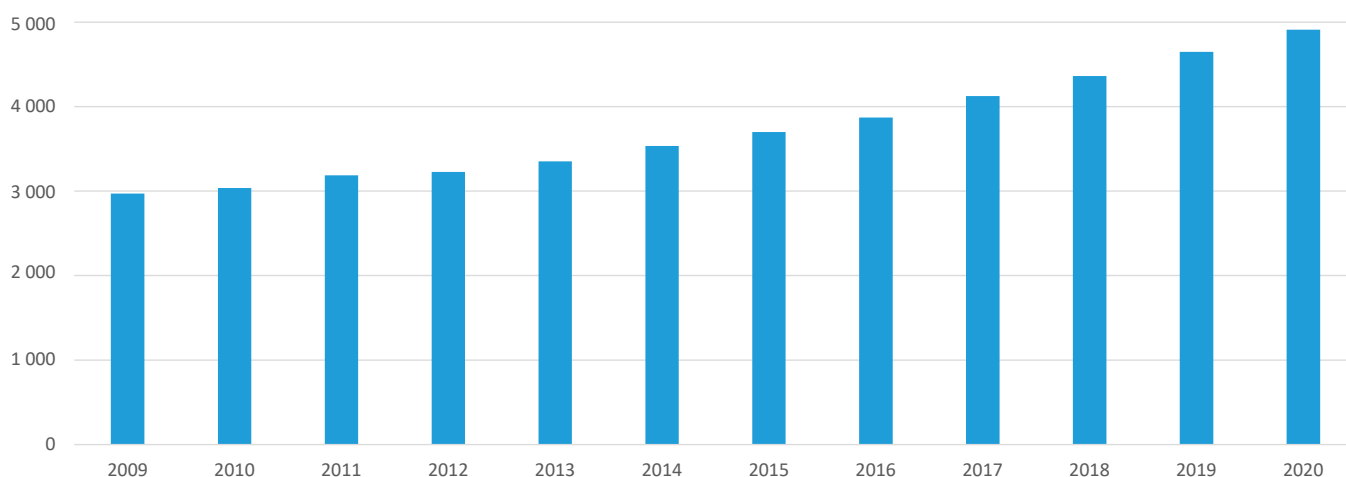
² Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

O poziomie popytu na pracę poza płacami decyduje także stan koniunktury gospodarczej. Popyt na pracę jest zależny od popytu zgłaszanego na rynku towarowo-usługowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2020 roku wzrósł wobec roku 2019 o 3,4%.

Wśród innych zjawisk istotnych dla sytuacji gospodarczej w województwie w porównaniu z rokiem 2019 wymienić należy:

- wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2020 do poziomu 4 910,23, tj. więcej o 5,6% w porównaniu do wartości w roku 2019;
- spadek wartości produkcji sprzedanej przemysłu w całym 2020 roku (o 3,4%),
- spadek wartości produkcji budowlano-montażowej w całym 2020 roku (o 31%),
- spadek wartości sprzedaży detalicznej w całym 2020 roku (o 3,6%).

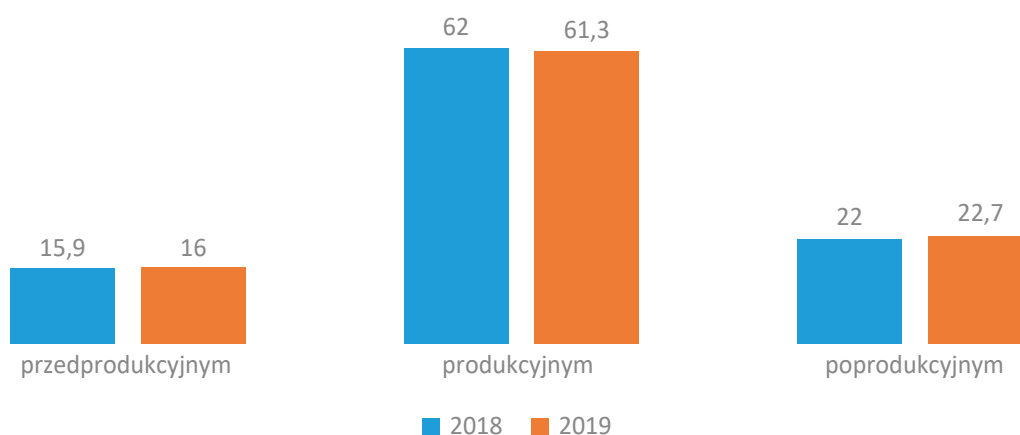
Wykres 2 Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2009 – 2020 (w PLN)

2. Sytuacja demograficzna

W 2019 r³. w województwie opolskim mieszkało 982,6 tys. osób (-0,4% r/r), z czego większość stanowiły kobiety (507,5 tys. osób, tj. 51,6%) oraz mieszkańcy miast (523,1 tys. osób, tj. 53,2%). Analiza zmian, jakie zachodzą w obrębie ekonomicznych grup wieku ludności Opolszczyzny, wskazuje na spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym oraz znaczny wzrost osób reprezentujących ludność w wieku poprodukcyjnym. Postępuje zatem proces starzenia się społeczeństwa. Współczynnik dzietności w regionie w 2019 roku wyniósł 1,273 i nieznacznie wzrósł w porównaniu do roku poprzedniego (1,255 w 2018 roku).

Wykres 3 Zmiana udziału ludności wg ekonomicznych grup w 2018 i 2019 roku

Depopulację wzmacnia także od lat rejestrowane przez GUS ujemne saldo migracji zewnętrznej. Według danych tej instytucji w roku 2019 wyniosło ono w liczbach bezwzględnych 1 452 osoby, (w roku 2018 – 1 275).

³ Dane za 2020 r. nie są jeszcze dostępne

3. Wpływ epidemii Covid-19 na opolski rynek pracy

Tematem niniejszej części jest przedstawienie skutków epidemii Covid-19, które odbijają się na opolskim rynku pracy. Ocena następstw restrykcji sanitarnych oparta została na następujących źródłach danych:

- Statystyka bezrobocia rejestrowanego,
- Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w odniesieniu do sytuacji w województwie opolskim
- Wyniki badania oceny koniunktury w sektorze przedsiębiorstw (firmy zatrudniające więcej niż 9 osób) prowadzonego przez GUS, w odniesieniu do sytuacji w województwie opolskim,
- Wyniki sondażu wśród firm z sektora prywatnego zrealizowanego przez WUP w Opolu w II kwartale 2020 roku na próbie 894 podmiotów.

Dla potrzeb analizy przyjęto założenie o konieczności porównania dwóch okresów czasu tj. zbadania sytuacji w okresie od początku epidemii do końca 2020 roku w porównaniu do analogicznego okresu z roku 2019. Przyjęto przy tym, że dla potrzeb analizy bezrobocia rejestrowanego jest to okres pomiędzy kwietniem a grudniem. Wprawdzie pewne zmiany widoczne były już w marcu 2020 roku, jednak ze względu na sposób gromadzenia danych w ramach publicznej statystyki zdecydowano się na ilustrację, począwszy od początku miesiąca w pełni uznanego za „epidemiczny”. Mimo to wykresy zawierają dane prezentujące wybrane parametry w ciągu całego roku 2019 i 2020.

Jeżeli chodzi o wyniki BAEL, to analizę oparto na możliwie najbardziej aktualnych danych, którymi na chwilę sporządzenia analizy były te z okresu III kwartału lat 2019 i 2020. Z kolei badanie koniunktury uwzględnia najświeższe dane z grudnia 2019 i 2020 roku.

3.1. Bezrobocie rejestrowane

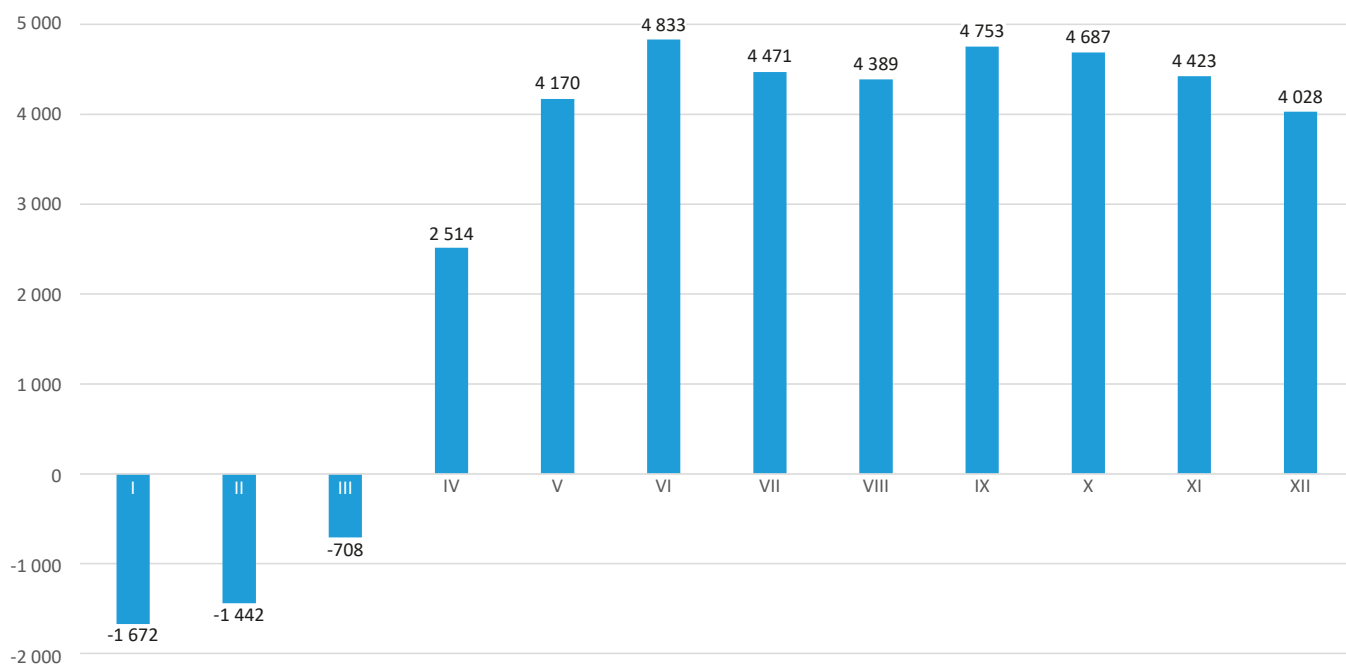
Na koniec 2020 roku w województwie opolskim zarejestrowanych było 24 976 osób bezrobotnych i liczba ta była wyższa od stanu na koniec roku 2019 o 4 030 (wzrost o 19,2%). Poniżej zaprezentowane zostały zmiany zachodzące w poziomie bezrobocia od roku 2010 do końca 2020 roku.

Tabela 2 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie opolskim – stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	Przyrost lub spadek do roku wcześniejszego	
		w liczbach	w%
2010	48 775	1 646	3,5
2011	48 029	-746	-1,5
2012	51 775	3 746	7,8
2013	51 636	-139	-0,3
2014	42 361	-9 275	-18,0
2015	36 203	-6 158	-14,5
2016	32 419	-3 784	-10,5
2017	26 066	-6 353	-19,6
2018	22 663	-3 403	-13,1
2019	20 948	- 1 715	-7,6
2020	24 976	4 028	19,2

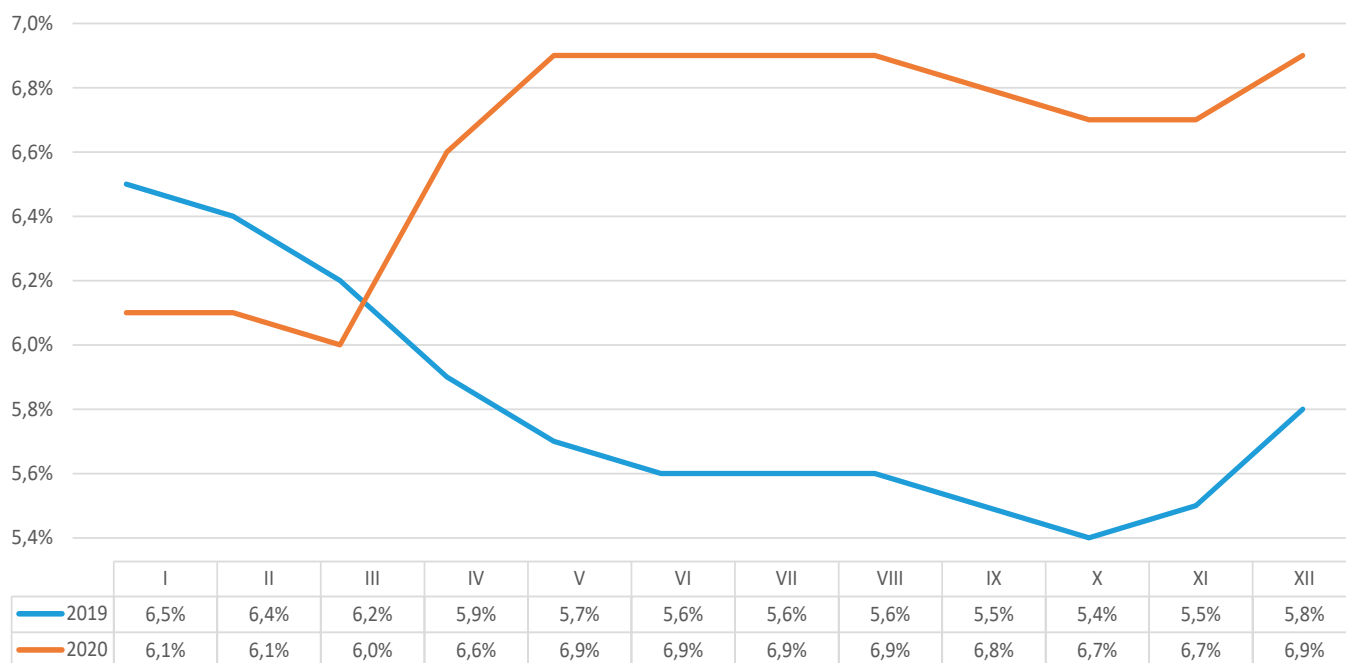
Dla zobrazowania zmian w poziomie bezrobocia na przestrzeni ubiegłego roku sporządzono wykres gdzie punktem odniesienia jest stan z końca analogicznego okresu 2019 roku.

Wykres 4 Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni roku 2020 wobec analogicznych miesięcy 2019 roku

Charakterystyczne jest to, że sytuacja na rynku pracy uległa raptownemu pogorszeniu w okresie pomiędzy kwietniem i majem 2020 roku (gwałtowny spadek wyłączeń z ewidencji PUP), co odbiło się na globalnym zasobie bezrobocia. Po tym okresie nastąpiła stabilizacja, a nawet lekka poprawa na przełomie trzeciego i czwartego kwartału. Następnie wahania sezonowe ponownie zwiększyły liczbę bezrobotnych, chociaż wartość stopy bezrobocia nie wzrosła powyżej 6,9%.

Wykres 5 Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2019/2020

W okresie, kiedy rynek pracy zaczął mierzyć się ze skutkami wybuchu pandemii, tj. pomiędzy kwietniem a grudniem 2020 roku, nastąpiły istotne zmiany w bilansie bezrobocia. Liczba rejestracji jedynie w kwietniu 2020 roku w stosunku do analogicznego miesiąca roku 2019 ulegała zwiększeniu, a w całym badanym okresie zmniejszyła się o 4 000 osób w porównaniu do okresu IV-XII 2019. Stanowiło to spadek rzędu 13%. Jednak pogorszenie na rynku pracy związane jest przede wszystkim ze zmniejszoną skalą wyłączeń z rejestrów. Te spadły o 28%, co odpowiada liczbie 8 736 osób.

Globalna przewaga odpływu nad napływem w 2019 roku skutkowała finalnie zmniejszeniem całego zasobu bezrobocia. W 2020 przewaga napływu względem odpływu doprowadziła do wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

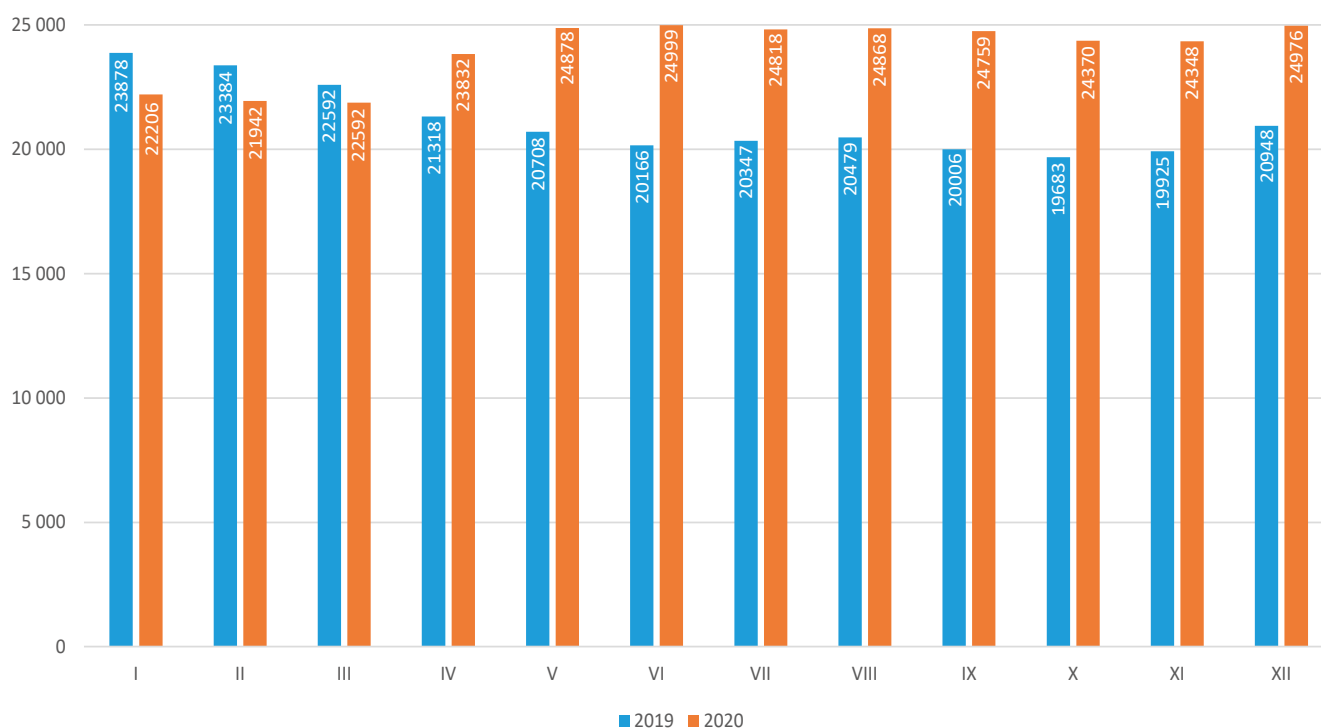
Tabela 3 Bilans bezrobocia w okresie analizy w latach 2019–2020

IV-XII 2019		IV-XII 2020	
napływ	odpływ	napływ	odpływ
29724	31368	25724	22632

Rejestracje bezrobocia w sposób znaczący dotknęły osoby relatywnie młode tj. do 30 roku życia. Choć ich całkowita liczba (9 655) była o 1 225 mniejsza od ubiegłorocznej, to jednak w skali całego napływu uległa procentowemu zwiększeniu. W badanym okresie w 2019 roku rejestracje osób do 30 roku życia stanowiły 36,6% całkowitego napływu, w 2020 roku było to 37,5% (wzrost o 0,9 p.p.).

Analizując okres IV-XII zauważyć można, że w jego trakcie liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 370 osób (tj. 1,7%) w roku 2019, natomiast w roku 2020 nastąpił wzrost o 1 144 osoby (4,8%). W rezultacie w końcu 2020 roku liczba bezrobotnych ukształtowała się na poziomie 24 976 osób, co w porównaniu do sytuacji w końcu 2019 (20 948) stanowi wzrost o 19% (4 028 osób). Oznacza to, że stopa bezrobocia rejestrowanego uległa znacznemu wzrostowi. W badanym okresie w 2019 roku nastąpił jej spadek o 0,1 p.p., natomiast w 2020 roku wzrost o 0,3 p.p. Finalnie w końcu 2020 roku stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 6,9%, a w grudniu 2019 było to 5,8% (wzrost o 1,1 p.p.).

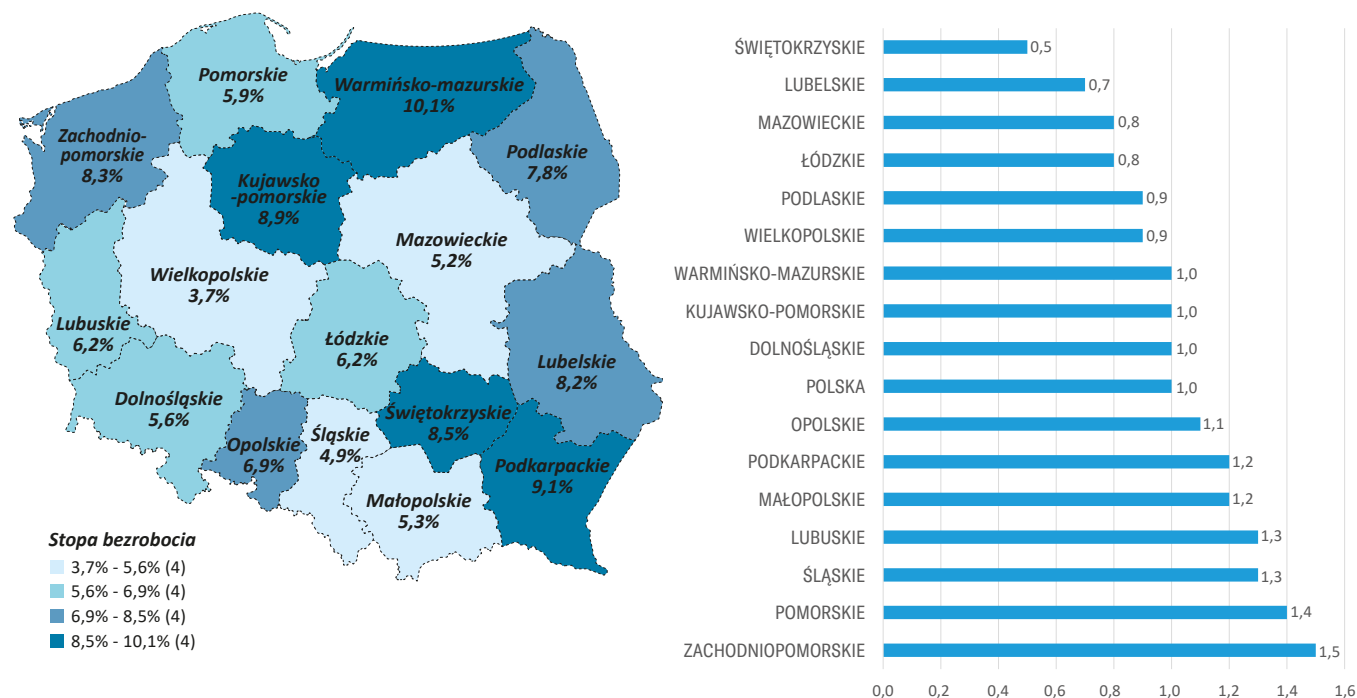
Wykres 6 Liczba bezrobotnych w latach 2019–2020

Zmniejszony odpływ z bezrobocia, na który wskazano wcześniej, związany był ze spadkiem popytu na pracę. Biorąc pod uwagę liczbę ofert zatrudnienia wpływających do urzędów pracy, w następstwie epidemii nastąpiło zmniejszenie zapotrzebowania na pracowników. W okresie IV-XII 2019 globalny popyt na pracę stanowił 27 995 ofert zatrudnienia, podczas gdy w analogicznym okresie roku 2020 zmniejszył się do poziomu 21 462, co stanowi spadek o 23%. Spadek popytu szczególnie widoczny był od marca 2020 roku do maja oraz z początkiem czwartego kwartału.

Warto zaznaczyć, że finalnie wzrost stopy bezrobocia pomiędzy grudniem 2019 a 2020 roku odnotowano we wszystkich województwach. Pod względem wielkości tego wskaźnika woj. opolskie zajęło 8 miejsce w kraju.

Wykres 7 Stopa bezrobocia oraz zmiana rok do roku według województw – stan na 31.12.2020 r.

3.2. Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)

Na skutki dla rynku pracy związane z epidemią Covid-19 spojrzeć można również z perspektywy wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny. Badanie to koncentruje się nie tylko na bezrobociu, ale także zatrudnieniu. Jego wyniki oparte są na danych kwartalnych. Porównując ze sobą dane za III kwartał roku 2019 i 2020 (*szczyt III fali), zauważyć można pogorszenie się podstawowych parametrów rynku pracy.

Tabela 4. Podstawowe parametry rynku pracy w ramach BAEL dla województwa opolskiego

	III kwartał		Zmiana (r/r)
	2019	2020	wartość
Pracujący (tys.)	398	387	-11 (2,8%)
Bierni (tys.)	323	329	6 (1,9%)
Bezrobotni (tys.)	13	15	2 (15,4%)
Wskaźnik zatrudnienia (%)	54,3	52,9	-1,4 p.p.
Stopa bezrobocia (%)	3,1	3,3	0,2 p.p.
Wskaźnik zatrudnienia (%)			Zmiana (p.p.)
Kobiety	44,9	42,9	-2
Mężczyźni	64,3	63,9	-0,4
15-24	36,9	29,6	-7,3
25-34	82,8	75,2	-7,6
34-44	84	85,7	1,7
45-54	84,4	84,5	0,1
55+	24,4	25,2	0,8

* brak danych średniorocznych

Przede wszystkim zmniejszyła się liczba pracujących o 11 tysięcy osób, co stanowi spadek o 2,8% rok do roku. W tym samym czasie zwiększeniu uległa liczba osób biernych zawodowo (1,9%) oraz bezrobotnych 15,4%⁴. Odbiło się to na wzroście stopy bezrobocia (o 0,2 p.p.) oraz spadku wskaźnika zatrudnienia (1,4 p.p.). Innymi słowy spadł odsetek liczby osób pracujących względem ogółu ludności aktywnej zawodowo. Dekompozycja wskaźnika zatrudnienia z uwzględnieniem podstawowego zróżnicowania demograficznego wskazuje, że w największym stopniu skutki epidemii odczuły generalnie osoby w młodszym wieku. W przypadku grupy wiekowej 15–24 lata wskaźnik zatrudnienia spadł o 7,3 p.p. natomiast w grupie 25–34 lata o 7,6 p.p.. Zauważyć jednak można, że równoległe wzrost wskaźnika nastąpił w starszych grupach wieku. Zróżnicowanie danych ze względu na płeć również wskazuje, że w trudniejszej sytuacji znalazły się kobiety niż mężczyźni. W ich przypadku nastąpił spadek wskaźnika o 2 p.p.

3.3. Wyniki badania oceny koniunktury

Pomocnicze względem BAEL jest badanie koniunktury realizowane wśród przedsiębiorstw, a opiera się m.in. na wskaźniku ogólnego klimatu koniunktury. Wyniki tego badania dla województwa opolskiego, biorąc pod uwagę sytuację w końcu grudnia 2019 i 2020 roku, wskazują na generalne pogorszenie sytuacji w badanych sektorach gospodarki.

Tabela 5. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury

	XII 2019	XII 2020	zmiana
Przetwórstwo przemysłowe	-1,1	2,1	3,2
Budownictwo	-13,1	-1,9	11,2
Handel hurtowy	11,2	-1,9	-13,1
Handel detaliczny	-17,8	-24,6	-6,8
Transport i gospodarka magazynowa	5,4	-34,7	-40,1
Zakwaterowanie i gastronomia	0	-19,1	-19,1
Informacja i komunikacja	17,7	-46,7	-64,4

W większości badanych sektorów ocena koniunktury wypada negatywnie, zwłaszcza w przypadku Informacji i komunikacji oraz Transportu i gospodarki magazynowej. Warto jednak odnotować, że przetwórstwo przemysłowe to jedyny obszar, w którym ocena jest pozytywna zarówno na tle innych sektorów jak i w porównaniu do sytuacji w analogicznym miesiącu roku 2019.

To samo badanie pozwala również na ocenę skutków epidemii Covid-19 z perspektywy doświadczanych trudności w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych. Możliwe jest to dzięki oszacowaniu odsetka firm twierdzących, że skutki epidemii zagrażają ich dalszemu istnieniu.

Tabela 6. Odsetek firm wskazujących na zagrożenie istnienia

	IV 2020	XII 2020	zmiana (p.p.)
Przetwórstwo przemysłowe	16,1	2,9	-13,2
Budownictwo	29,3	12,2	-17,1
Handel hurtowy	13,7	5,2	-8,5
Handel detaliczny	29,6	4,5	-25,1
Usługi	29,4	12,8	-16,6

⁴ Zgodnie z definicją BAEL za bezrobotnego można uznać osoby w wieku 15-74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni - tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w okresie: wg BAEL - w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym, wg NSP 2002 i NSP 2011 w tygodniu badanym lub następnym.

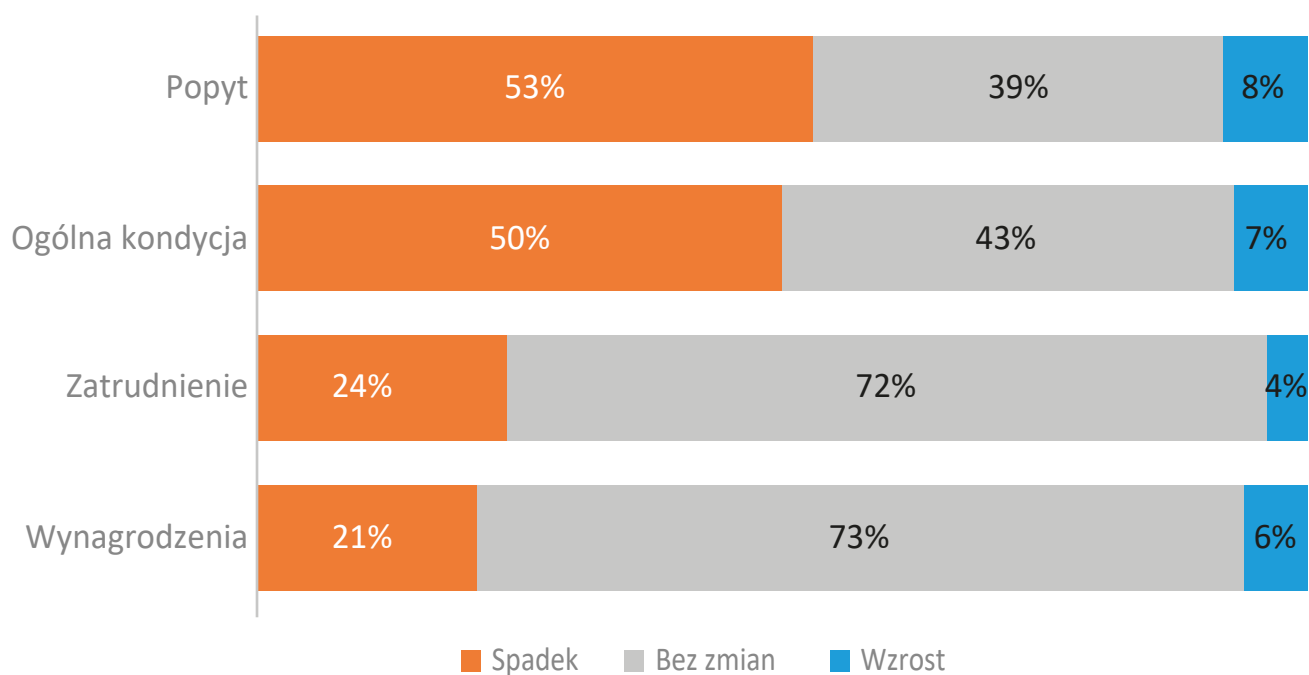
W tym przypadku widać, że znacząco zmniejszył się udział firm, które w epidemii widzą zagrożenie dla istnienia przedsiębiorstwa. Choć w każdym sektorze znajdują się podmioty wskazujące na taką sytuację, to jednak w perspektywie od kwietnia do grudnia 2020 roku ich odsetek zmniejszył się. Najkorzystniejsza sytuacja występuje w przypadku handlu detalicznego (największy spadek odsetka i najmniejszy odsetek w końcu grudnia 2020 roku). Najtrudniejsza z kolei w przypadku usług (usługi personalne, trenerzy), które notują najwyższy odsetek wskazań przy umiarkowanym jego spadku.

3.4. Wyniki sondażu przeprowadzonego przez WUP w Opolu

WUP w Opolu w połowie 2020 roku również przeprowadził sondażowe badanie firm z sektora prywatnego, które miało za zadanie poznanie skutków dla rynku pracy związanych z epidemią Covid-19. Wyniki tego badania wskazały, że ponad połowa badanych firm odnotowała spadek zapotrzebowania na swoje produkty/usługi (53%). Dokładnie połowa badanych respondentów stwierdziła ponadto, że kondycja ich firmy uległa pogorszeniu względem sytuacji sprzed epidemii. Redukcja zatrudnienia także była widoczna wśród następstw epidemii. ¼ firm wskazała, że liczba ich pracowników uległa zmniejszeniu. Warto przy tym zaznaczyć, że spadek zatrudnienia w znacznej mierze dotyczył cudzoziemców. Spośród wszystkich firm biorących udział w badaniu i wskazujących na spadek zatrudnienia 63% odpowiedziało, że redukcja etatów dotyczyła tylko cudzoziemców, a w przypadku 21% mowa była o zwolnieniu zarówno Polaków, jak i cudzoziemców.

Równoległe 21% badanych firm wskazało, że obniżyło pensje swoim pracownikom. Dodatkowo zauważono pojawienie się zatorów płatniczych. 37% respondentów przyznało, że ich klienci/kontrahenci zalegają z bieżącymi płatnościami, natomiast w przypadku 13% firm mowa była o faktycznym zadłużeniu względem innych podmiotów.

Wykres 8 Deklarowane następstwa epidemii dla badanych firm

Odpowiedzią na trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej było wprowadzenie rozwiązań związanych z pracą zdalną. Szacunkowo przed epidemią 6% badanych firm wskazywało, że przynajmniej częściowo stosuje pracę zdalną. W szczytowym okresie odsetek ten wzrósł do 45%, a po poluzowaniu restrykcji zmniejszył się do 12%.

3.5. Wsparcie firm dotkniętych skutkami epidemii Covid-19

W związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 Publiczne Służby Zatrudnienia realizowały działania związane z udzielaniem wsparcia przedsiębiorcom w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej. M.in. powiatowe urzędy pracy rozdysponowały pomiędzy przedsiębiorców ok. 351 mln złotych z przeznaczeniem na mikropożyczki, dofinansowanie do wynagrodzeń oraz pokrycie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i inne podmioty dotknięte kryzysem gospodarczym. Wojewódzki Urząd Pracy udzielił wsparcia w postaci pokrycia przedsiębiorcom i innym podmiotom części kosztów zatrudnienia pracowników w ramach form wsparcia finansowanych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, przeznaczając na ten cel 164,7 mln złotych. Komplementarne formy pomocy świadczył Zakład Ubezpieczeń Społecznych (zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne), a także Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Opolski Regionalny Fundusz Rozwoju i Fundacja Rozwoju Śląska.

4. Struktura bezrobocia

4.1. Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia

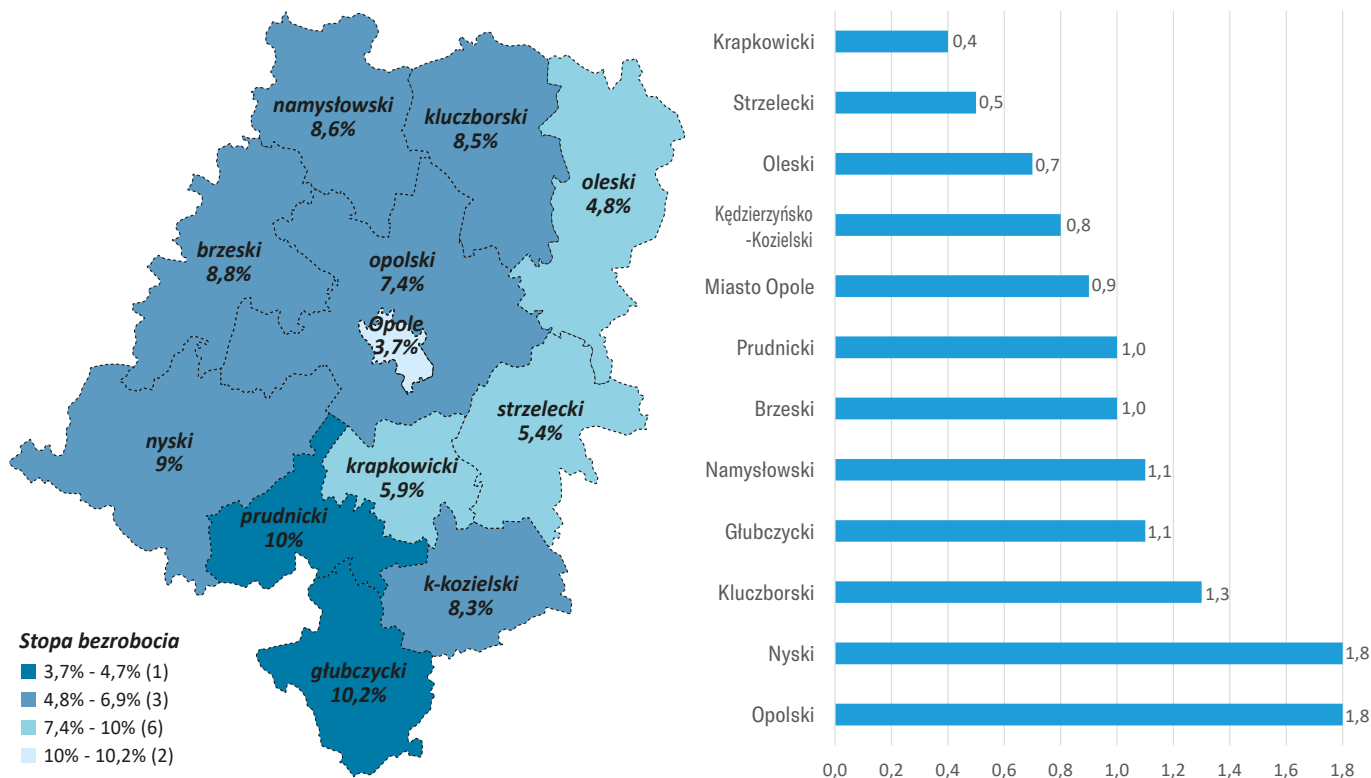
Cechą endemiczną województwa opolskiego jest znaczne zróżnicowanie terytorialne bezrobocia. Na koniec grudnia 2020 roku stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach wahała się od 3,7% w Opolu, do 10,2% w powiecie głubczyckim. Systematycznie analizowany poziom natężenia bezrobocia wskazuje, że od kilku lat najtrudniejsza sytuacja występuje w powiatach: głubczyckim i prudnickim.

Tabela 7 Liczba, stopa oraz zmiana bezrobocia w 2020 roku

Powiaty	Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2020 (%)	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2020	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2019	Wzrost/spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2019	Dynamika grudzień 2019= 100%
Brzeg	8,8	2 447	2 156	291	113,5
Głubczyce	10,2	1 573	1 379	194	114,1
Kędzierzyn-Koźle	8,3	2 758	2 476	282	111,4
Kluczbork	8,5	1 765	1 475	290	119,7
Krapkowice	5,9	1 569	1 457	112	107,7
Namysłów	8,6	1 234	1 067	167	115,7
Nysa	9,0	3 757	2 981	776	126,0
Olesno	4,8	1 192	1 006	186	118,5
Opole-Powiat	7,4	2 598	1 926	672	134,9
Prudnik	9,9	1 676	1 495	181	112,1
Strzelce Opolskie	5,4	1 431	1 300	131	110,1
Opole-Miasto	3,7	2 976	2 230	746	133,5
Województwo	6,9	24 976	20 948	4 028	119,2

Ogólny wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa widoczny był we wszystkich powiatach. Najwyższy odnotowano na obszarze powiatu nyskiego (o 776 osób) oraz w Opolu (o 746 osób). Największą dynamiką wzrostu charakteryzował się powiat opolski (34,9%).

Wykres 9 Stopa bezrobocia oraz zmiana (w p.p.) rok do roku w powiatach województwa opolskiego – stan na 31.12.2020 r.

4.2. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy

W powiatowych urzędach pracy na terenie województwa opolskiego w okresie 2020 roku zarejestrowało się 1 918 osób, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Stanowiły one 5,4% nowo zarejestrowanych (w roku 2019 zarejestrowano 1 455 osób, co stanowiło 3,6%).

Tabela 8 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy według powiatów

Powiaty	napiływ osób w 2020 r.	w% do ogółu bezrobotnych	stan osób na 31.12.2020 r.	w% do ogółu bezrobotnych
Województwo	1 918	5,4	1 131	4,5
Brzeg	324	8,4	161	6,6
Głubczyce	64	3,1	38	2,4
Kędzierzyn-Koźle	202	6,0	157	5,7
Kluczbork	136	5,6	71	4,0
Krapkowice	79	3,9	54	3,4
Namysłów	80	5,2	49	4,0
Nysa	270	4,6	134	3,6
Olesno	165	9,5	104	8,7
Opole – powiat	244	6,4	155	6,0
Prudnik	116	4,6	68	4,1
Strzelce Opolskie	20	0,9	14	1,0
Opole – miasto	218	5,2	126	4,2

W 2020 roku odnotowano spadek o 11,3% rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali, przy jednoczesnym wzroście o 31,8% zwolnionych z przyczyn dot. pracodawcy. Nadal najwyższy udział w ogólnej rejestracji miały osoby pracujące w sektorze przetwórstwa przemysłowego (16,6%) oraz handlu hurtowym i detalicznym (13,4%). Również z tych branż najwięcej osób zostało zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (31,5% w sektorze przemysłu i 17,3% w handlu hurtowym).

4.3. Zmiany w bilansie bezrobocia

W 2020 roku liczba rejestracji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 35 619 i było to o 4 761 mniej w porównaniu do 2019 roku. Tradycyjnie napływ bezrobotnych do rejestrów nasila się w II półroczu, jednak w roku 2020 wzrost bezrobocia związany jest bezpośrednio z następstwami wynikającymi z epidemii Covid-19, dlatego też klasyczna sezonowość nie jest widoczna w analizowanym okresie.

Wśród nowo rejestrowanych bezrobotnych dominowały osoby powracające po raz kolejny do tego grona (82,4%) oraz poprzednio pracujące (90,1%). Istotną część nowych rejestracji stanowiły ponadto osoby, które ukończyły programy subsydiowane organizowane przez powiatowe urzędy pracy m.in.:

- po robotach publicznych – 73 (2019 rok – 128),
- po szkoleniach – 582 (2019 rok – 1030),
- po stażach – 2 060 (2019 rok – 3 106),
- po pracach społecznie użytecznych – 881 (2019 rok – 1 062),
- po pracach interwencyjnych – 14 (2019 rok – 23).

W omawianym okresie 7 190 osób (tj. 20,2% wszystkich rejestracji) zgłosiło się do urzędów pracy po raz pierwszy. Porównując te informacje z danymi za rok 2019, można zauważyć wzrost tego ostatniego wskaźnika o 2,6 p.p.

W ciągu całego 2020 roku pracownicy powiatowych urzędów pracy dokonali 31 591 wyłączeń z ewidencji bezrobocia i jest to o 10 504 mniej niż w roku wcześniejszym. Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 62,9% odpływu (rok wcześniej 51,4%). W liczbach bezwzględnych wyłączenia z ewidencji z tytułu podjęcia pracy wyniosły 19 875 i na tle roku 2019 było to o 1 767 mniej.

Pewien udział w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji z tytułu podjęcia pracy stanowi zatrudnienie subsydiowane, które w 2020 roku wyniosło 2 502 (o 480 mniej niż w 2019 roku), w tym:

- prace interwencyjne: 478 (w 2019 r. 545);
- roboty publiczne: 492 (w 2019 r. 529);
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej: 716 (w 2019 r. 713);
- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia: 524 (w 2019 r. 555);
- bony na zasiedlenie: 146 (w 2019 r. 172);
- bony zatrudnieniowe: 81 (w 2019 r. 108);
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osoby powyżej 50 roku życia 65 (w 2019 r. 87);
- inne⁵: 138 (w 2019 r. 273).

Ponadto w omawianym okresie bezrobotnym wydano 3 357 skierowań na szkolenia lub na staż. Było to o 1 408 mniej niż w 2019 roku.

Tradycyjnie znaczny udział wyrejestrowań stanowiły te z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. W roku 2019 ich liczba wyniosła 7 460 (17,7% odpływu), jednak w roku 2020 znacząco zmniejszyła się do poziomu 2 779 (8,8%). Oprócz tego 1 942 zdarzenia dotyczyły dobrowolnych rezygnacji ze statusu osoby bezrobotnej (2019 rok – 2 716).

⁵ Kategoria inne zawiera m.in.: refundację kosztów poniesionych na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne za zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia.

Tabela 9 Wielkość napływu i odpływu, podjęć pracy oraz wskaźnika płynności w poszczególnych powiatach w 2020 roku

Powiaty	Napływ bezrobotnych	Odpływ bezrobotnych	Podjęcia pracy	Wskaźnik płynności rynku pracy w%
Województwo	35 619	31 591	19 875	55,8
Brzeg	3 838	3 547	2 246	58,5
Głubczyce	2 097	1 903	1 027	49,0
Kędzierzyn-Koźle	3 359	3 077	1 763	52,5
Kluczbork	2 409	2 119	1 249	51,8
Krapkowice	2 011	1 899	1 316	65,4
Namysłów	1 526	1 359	822	53,9
Nysa	5 822	5 046	3 464	59,5
Olesno	1 731	1 545	1 024	59,2
Opole-Powiat	3 840	3 168	1 926	50,2
Prudnik	2 543	2 362	1 303	51,2
Strzelce Opolskie	2 240	2 109	1 458	65,1
Opole-Miasto	4 203	3 457	2 277	54,2

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym, do liczby nowo zarejestrowanych w tym okresie) za 2020 rok ukształtował się na poziomie 55,8% i jest to wzrost (o 2,2 p.p.) wobec 2019 roku. Warto zauważyć, że pod względem wysokości tego wskaźnika miejsce w czołówce zajęły powiaty: krapkowicki i strzelecki.

Zgodnie z poniższymi danymi największy udział w odpływie należy wiązać z podejmowaniem pracy niesubsydiowanej. Na drugim miejscu znajduje się aktywizacja (13,7%), w ramach której realizowane są szkolenia, staże, oraz prace społecznie użyteczne. W dalszej kolejności znajdują się wyłączenia z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy (8,8%) a także podjęcie pracy o charakterze subsydiowanym (8,4%). Są to wszystkie formy pracy związane z wykorzystaniem środków publicznych, m.in.: dotacje, refundacje, bony zatrudnieniowe i bony na zasiedlenie.

Tabela 10 Odpływ i udział bezrobotnych w strukturze wyrejestrowań w 2020 roku

	odpływ	udział (w%)
praca niesubsydiowana	17 235	54,6
praca subsydiowana	2 640	8,4
aktywizacja	4328	13,7
odmowa proponowanego wsparcia/profilowania	272	0,9
niepotwierdzenie gotowości	2779	8,8
dobrowolna rezygnacja	1194	3,8
podjęcie nauki	123	0,4
osiągnięcie wieku emerytalnego/świadczeń emerytalno-rentowych	1100	3,5
inne	1920	6,1

4.4. Aktywizacja osób bezrobotnych

Wśród aktywnych form zatrudnienia najbardziej popularne były staże oraz prace społecznie użyteczne. W 2020 roku bezrobotni nie byli z kolei zainteresowani świadczeniami aktywizacyjnymi, grantami na telepracę oraz refundacjami składek na ubezpieczenie społeczne.

Tabela 11 Aktywne formy wsparcia bezrobotnych w 2020 roku

	prace interwencyjne	roboty publiczne	dotacje	refundacje kosztów zatrudnienia	bon na zasiedlenie	bon zatrudnieniowy	szkolenie	staż	dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osób powyżej 50 roku	świadczenie aktywizacyjne	grant na telepracę	refundacje składek na ubezpieczenia społeczne	prace społecznie użyteczne
Brzeg	59	43	81	81	8	2	52	412	15	0	0	0	14
Głubczyce	43	70	48	60	23	0	8	147	4	0	0	0	70
Kędzierzyn-Koźle	7	0	89	33	16	0	73	374	0	0	0	0	95
Kluczbork	29	44	32	44	8	0	42	299	3	0	0	0	0
Krapkowice	10	11	43	65	10	0	15	111	0	0	0	0	31
Namysłów	30	45	27	2	0	0	25	168	0	0	0	0	0
Nysa	87	213	99	108	17	2	30	340	20	0	0	0	37
Olesno	42	12	52	32	12	0	28	112	3	0	0	0	0
Opole-Powiat	18	24	73	23	6	33	103	227	8	0	0	0	390
Prudnik	72	21	50	32	23	17	49	214	2	0	0	0	108
Strzelce Opolskie	59	6	42	22	0	0	19	140	1	0	0	0	74
Opole-Miasto	22	3	80	22	23	27	123	246	9	0	0	0	152
Województwo	478	492	716	524	146	81	567	2 790	65	0	0	0	971

4.5. Bezrobocie kobiet

W końcu grudnia 2020 roku większość wśród ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety: 13 815 osób (o 1 737 więcej niż na koniec 2019 r.), których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie wyniósł 55,3% (mniej o 2,4 p.p. niż w grudniu 2019 roku). Podobnie jak w roku ubiegłym, najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet rejestrujemy w powiecie krapkowickim (62,7%), natomiast najniższy w Opolu i Nysie (51,2%).

Wśród osób nowo zarejestrowanych w trakcie roku populacja bezrobotnych kobiet wyniosła 17 740 (o 2 785 mniej niż w 2019 roku), co stanowiło 49,8% ogółu. Natomiast z ewidencji wyłączono 16 003 kobiety, tj. 50,7% wszystkich wyrejestrowań. Wśród kobiet odnotowano również najwyższy wskaźnik płynności rynku pracy (na poziomie 57,4%), który jest wyższy od wskaźnika ogółu bezrobotnych o 1,6 p.p. oraz od wskaźnika dla mężczyzn o 3,1 p.p. Wysoki wskaźnik płynności rynku pracy wśród kobiet jest związany z przewagą kobiet wśród osób podejmujących zatrudnienie. Z kolei mężczyźni stanowią większość wśród ogółu wyrejestrowań oraz podejmujących zatrudnienie w miesiącach letnich, kiedy ruszają prace sezonowe i budowlane. Pewne branże charakteryzują się przewagą jednej z płci wśród pracowników i tak: w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, transporcie większy jest udział mężczyzn, natomiast kobiety przeważają wśród pracowników w branży: handlu hurtowego i detalicznego, gastronomii, edukacji, opiece zdrowotnej oraz finansowo ubezpieczeniowej. Sytuacja ta bezpośrednio przekłada się na przewagę udziału określonej płci w rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali we wskazanych sektorach.

4.6. Bezrobocie na wsi

W dniu 31 grudnia 2020 roku w urzędach pracy na Opolszczyźnie było zarejestrowanych 11 085 osób zamieszkałych na terenach wiejskich (o 1 629 więcej niż na koniec 2019 r.). Stanowiły one 44,4% wszystkich bezrobotnych. Jest to zbliżona wartość do tej z końca grudnia 2019 roku (45,1%). Na koniec 2020 roku najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich (2 074 osób) oraz największy udział mieszkańców wsi (79,8%), odnotowano w powiecie opolskim ziemskim, natomiast najmniejszym udziałem mieszkańców wsi do ogółu charakteryzował się powiat kędzierzyński – kozielski (32,2%).

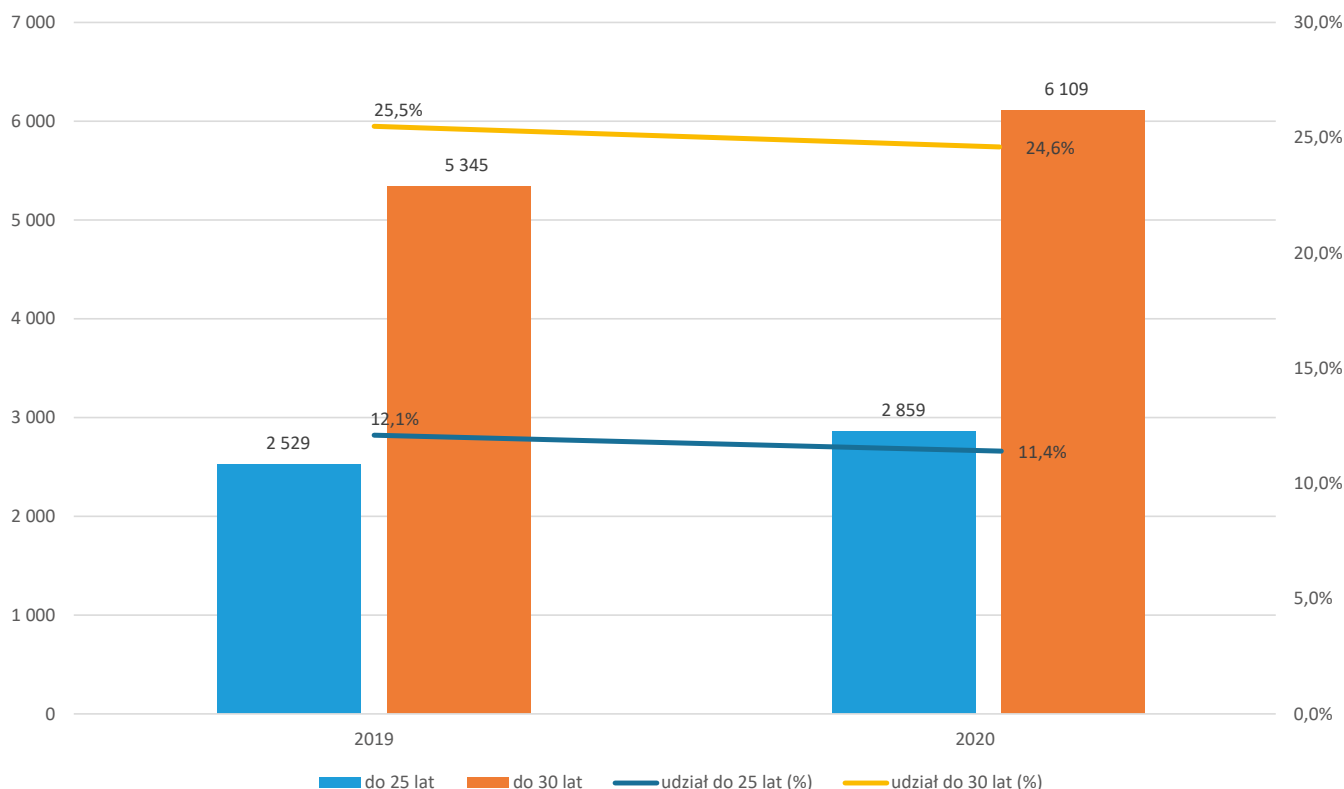
Tabela 12 Bezrobocie na wsi wg powiatowych urzędów pracy – stan na dzień 31 grudnia 2020 roku

Powiaty	Bezrobotni mieszkańcy wsi	
	w liczbach	w % do ogółu bezrobotnych
Województwo	11 085	44,4
Brzeg	1 060	43,3
Głubczyce	769	48,9
Kędzierzyn-Koźle	888	32,2
Kluczbork	864	49,0
Krapkowice	693	44,2
Namysłów	810	65,6
Nysa	1 818	48,4
Olesno	751	63,0
Opole-powiat	2 074	79,8
Prudnik	612	36,5
Strzelce Opolskie	746	52,1
Opole-Miasto	0	0

4.7. Młodzież w wieku do 25 i do 30 lat

Na koniec 2020 roku w urzędach pracy Opolszczyzny zarejestrowanych było 6 109 osób do 30 roku życia (o 764 osoby więcej niż w grudniu 2019). Stanowiły one 24,6% wszystkich zewidencjonowanych bezrobotnych. Wśród tej grupy 2 859 osób (11,4% ogółu) to młodzież w wieku 18 – 24 lata (o 330 osób więcej niż w grudniu 2019).

Wykres 10 Liczba bezrobotnych w wieku do 25 i 30 lat na koniec 2019 i 2020 roku

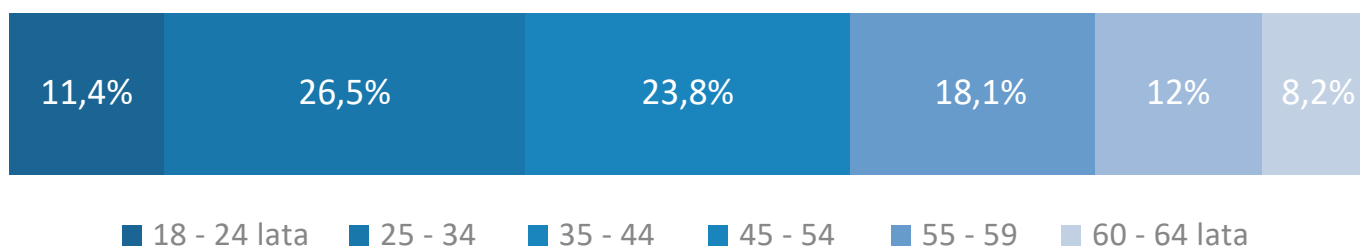

W trakcie analizowanego roku zarejestrowano w sumie 13 234 osoby w wieku do 30 lat, z czego po raz pierwszy 4 931 czyli 37,2% ogółu rejestrujących się (33,6% w 2019 roku). Równoległe z ewidencji wykreślono 11 809 osób z tej kategorii, w tym 7 704 osoby z tytułu podjęcia pracy (tj. 65,2% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych; 54,1% w 2019 roku). W tej grupie wiekowej odnotowano wzrost wskaźnika płynności rynku pracy o 4,4 p.p., z poziomu 53,8% w 2019 roku do 58,2%. Najpopularniejszym instrumentem rynku pracy wśród osób młodych od dłuższego okresu są staże. Jednocześnie w 2020 roku zarejestrowano w sumie 7 405 osób do 25 roku życia, z czego po raz pierwszy 3 616, czyli 48,8% ogółu rejestrujących się w tym wieku (44% w 2019 roku). Równoległe z ewidencji wykreślono 6 526 osób, w tym 4 090 osób z tytułu podjęcia pracy (tj. 62,7% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych; 52% w 2019 roku.). Wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wiekowej wyniósł 52,2%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2019 o 5 p.p.

4.8. Bezrobotni według wieku

W końcu IV kwartału 2020 roku najwięcej bezrobotnych znajdowało się w przedziale wiekowym 25–34 lata (26,5%). Duży odsetek stanowią również osoby w wieku 35–44 lata (23,8% ogółu). Łącznie te dwie grupy stanowią ponad połowę wszystkich zarejestrowanych (50,3%). Najmniejszy procentowy udział w bezrobociu reprezentują bezrobotni w wieku 60–64 lata oraz 18–24 lata, tj. odpowiednio 8,2% i 12,0%.

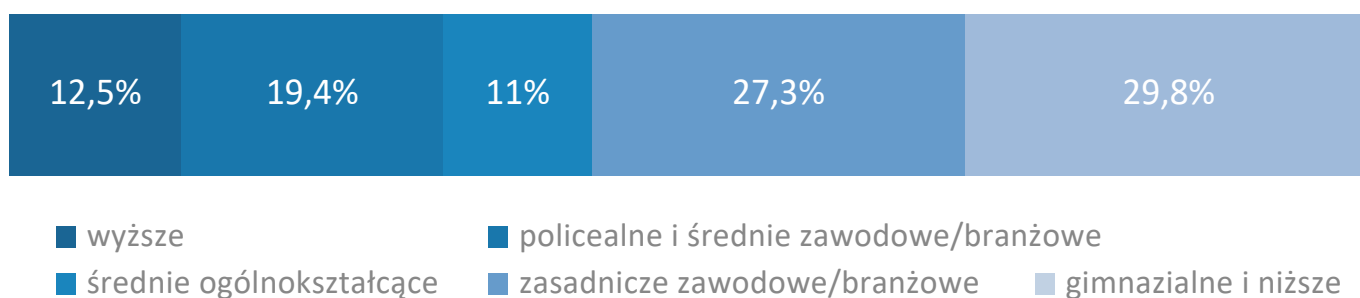
Wykres 11 Bezrobotni wg wieku

4.9. Bezrobotni według wykształcenia

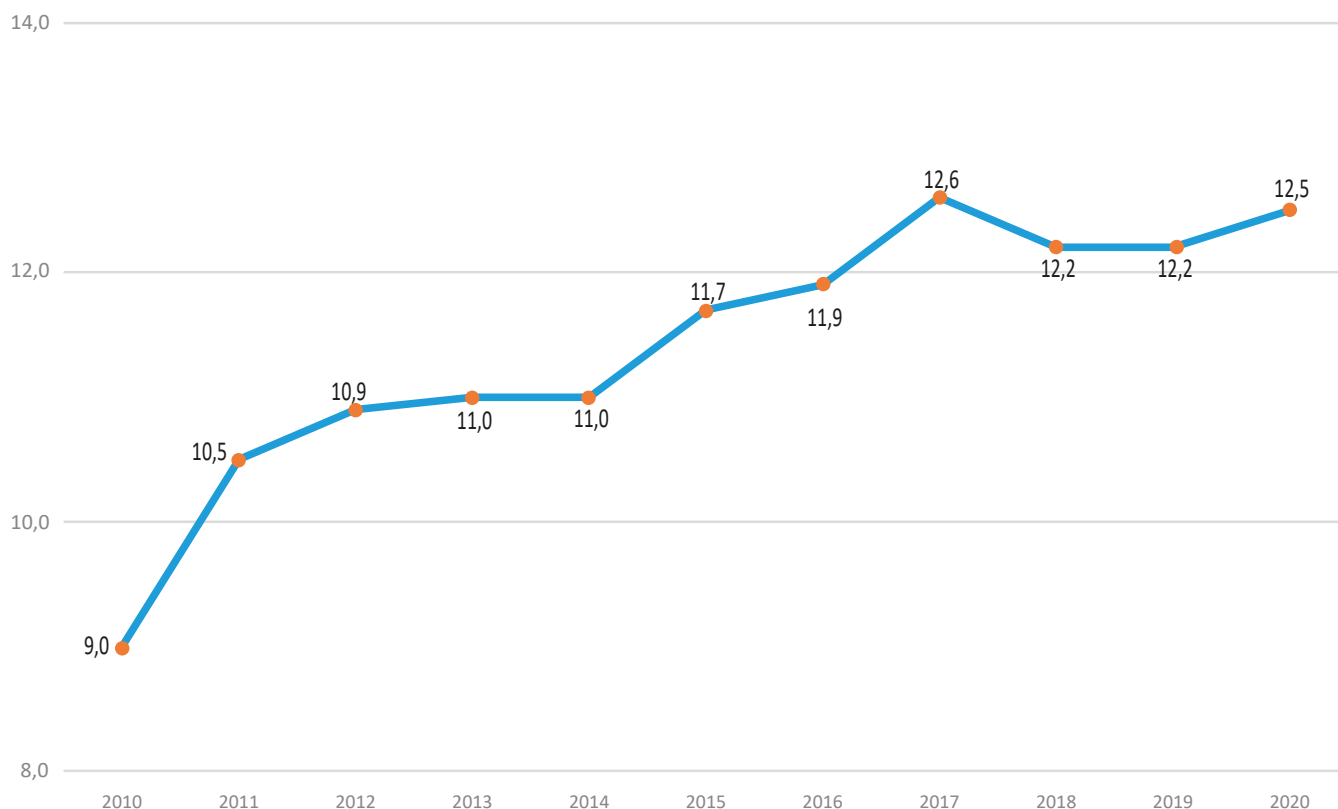
Zdecydowana większość bezrobotnych w województwie to osoby o najniższym wykształceniu: zasadniczym zawodowym/branżowym oraz gimnazjalnym i niższym. Łącznie obejmują oni 57,1% wszystkich zarejestrowanych. Spośród wyszczególnionych kategorii najmniej bezrobotnych posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące (11,0%) oraz wyższe (12,5%).

Wykres 12 Bezrobotni wg wykształcenia

Od kilku lat udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym systematycznie wzrastał. W 2018 roku nastąpiło przełamanie tej tendencji i odnotowano lekki spadek, który utrzymał się do 2019 r. i wyniósł 12,2%. W 2020 roku wskaźnik ten ponownie wzrósł i wyniósł 12,5%

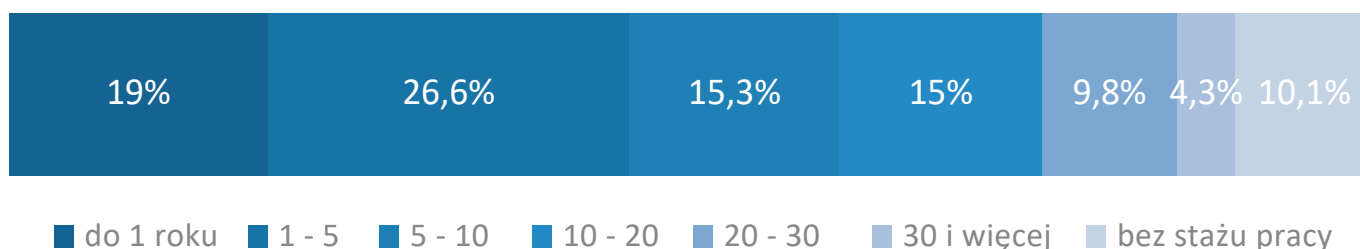
Wykres 13 Odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem – stan na koniec 2010 r. – 2020 r.

4.10. Bezrobotni wg stażu pracy

Struktura bezrobocia według stażu pracy zarejestrowanych osób od kilku lat nie ulega znacznym wahanom. Dane wskazują, iż najmniej narażone na bezrobocie są osoby najdłużej pracujące. Bezrobotnych zarejestrowanych z co najmniej 30 letnim stażem pracy jest zdecydowanie najmniej (4,3%). Również nieposiadający stażu pracy są w mniejszości wśród zarejestrowanych, stanowiąc 10,1%. Widać także, że w regionie najwięcej jest zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem stosunkowo niewielkim – od 1 roku do 5 lat (26,6%). Pozostałe kategorie reprezentują mniej więcej równy udział.

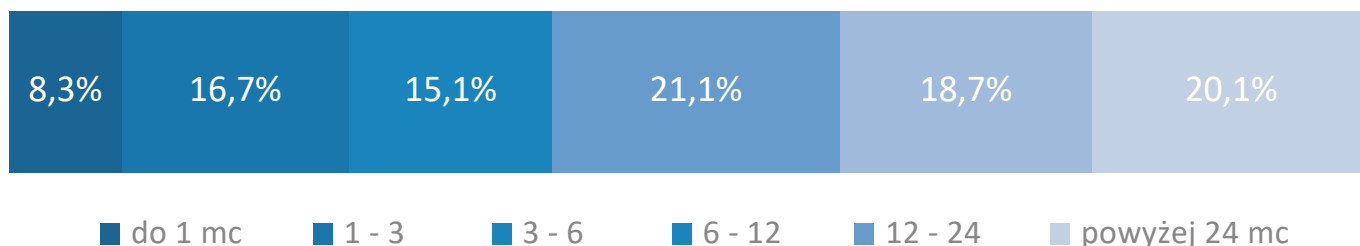
Wykres 14 Bezrobotni wg stażu pracy

4.11. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę oraz długotrwale bezrobotni

Problemy z powrotem do pracy mają osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy nieprzerwanie od 6 do 12 miesięcy i powyżej 24 miesięcy. Na koniec 2020 roku te dwie grupy stanowiły 41,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Łącznie ich liczba wyniosła 10 288.

Wykres 15 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy

Natomiast zgodnie z definicją ustawową za osoby długotrwale bezrobotne należy uważać bezrobotnych, którzy w ciągu ostatnich 24 miesięcy przez okres minimum 12 miesięcy posiadali status osoby bezrobotnej. Na koniec 2020 roku w województwie opolskim takich osób było 12 235, co stanowiło 49,0% ogółu osób zewidencjonowanych w powiatowych urzędach. W perspektywie rocznej wzrosła zarówno liczba osób długotrwale bezrobotnych, jak i ich udział (o 1,2 p.p.). Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (57,7%), a najmniejszy w Opolu (42,5%).

Tabela 13 Długotrwale bezrobotni wg powiatów – stan na dzień 31 grudnia 2020 r.

Powiaty	liczba osób	w% do ogółu bezrobotnych
Województwo	12 235	49,0
Brzeg	1 152	47,1
Głubczyce	857	54,5
Kędzierzyn – Koźle	1 591	57,7
Kluczbork	930	52,7
Krapkowice	869	55,4
Namysłów	656	53,2
Nysa	1 675	44,6
Olesno	541	45,4
Opole – powiat	1 124	43,3
Prudnik	870	51,9
Strzelce Opolskie	705	49,3
Opole- miasto	1 265	42,5

4.12. Bezrobotni według zawodów i specjalności

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów od lat kształtuje się w podobny sposób. Do czołówki w 2020 roku należą osoby wykonujące zawody:

- sprzedawca – 3 482 osób, czyli 9,8% ogółu bezrobotnych (w 2019 roku 9,9% ogółu),
- robotnik gospodarczy – 786 osób, tj. 2,2% ogółu (w 2019 roku 2,5% ogółu),
- ślusarz – 786 osoby, tj. 2,2% ogółu (w 2019 roku 2,3% ogółu),
- murarz – 761 osoby, tj. 2,1% ogółu (w 2019 roku 2,2% ogółu),
- kucharz – 704 osób, tj. 2,0% ogółu (w 2019 roku 1,9% ogółu),
- pomocniczy robotnik budowlany – 538 osób tj. 1,5% ogółu (w 2019 roku 1,6% ogółu),
- mechanik pojazdów samochodowych – 513 osób, tj. 1,4% ogółu (w 2019 roku 1,3% ogółu),
- magazynier – 499 osób, tj. 1,4% ogółu (w 2019 roku 1,4% ogółu),
- technik ekonomista – 461 osób, tj. 1,3% ogółu (w 2019 roku 1,3% ogółu),
- stolarz – 395 osób, tj. 1,1% ogółu (w 2019 roku 1,1% ogółu).

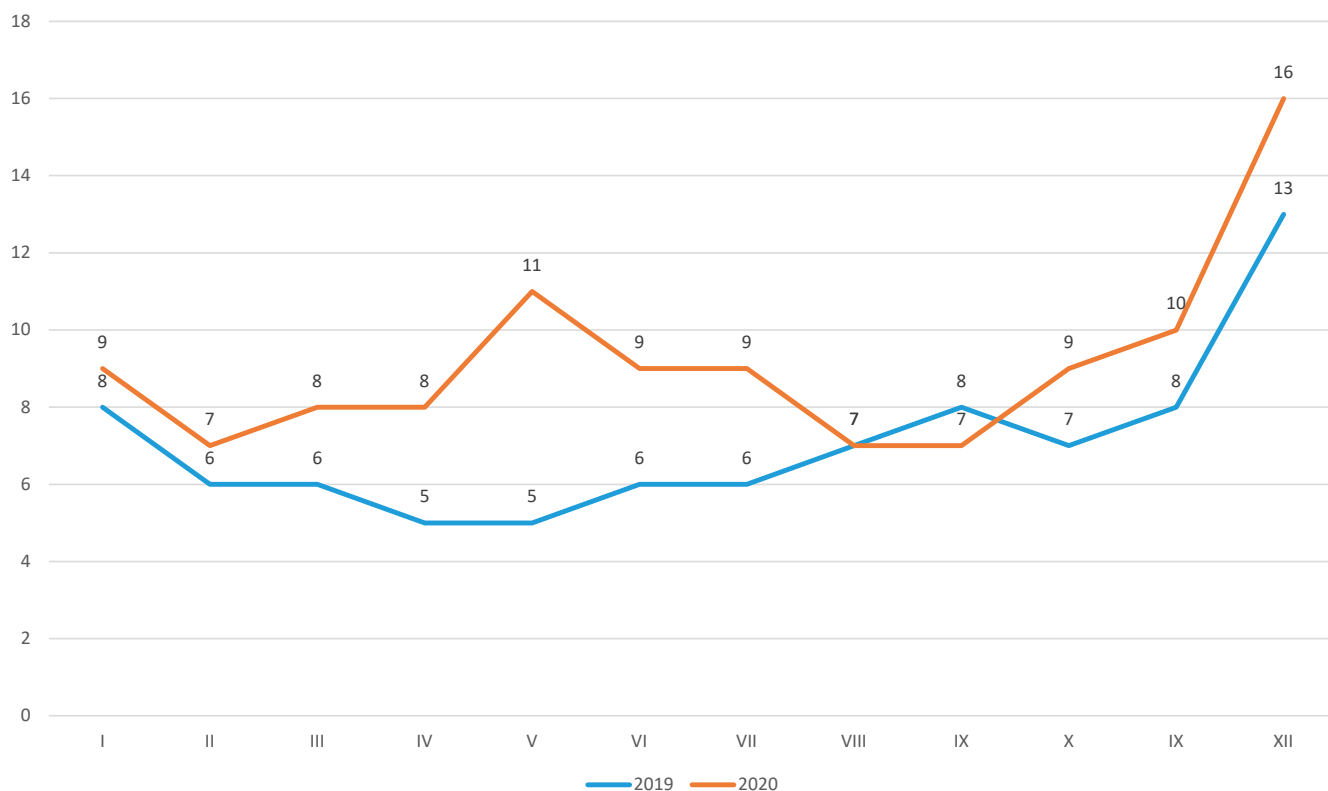
Po raz kolejny zauważalny jest największy udział w bezrobociu zawodu „sprzedawca” – czołowego pod względem liczebności. Charakterystyczny jest również fakt, że spośród ogółu osób bezrobotnych aż 3 673 osób (10,3% wobec 11,4% w 2019 roku) nie posiada żadnego zawodu.

W ciągu całego 2020 roku zarejestrowało się 2 816 absolwentów, co stanowi 7,9% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Najczęściej rejestrowali się sprzedawcy (stanowiąc 5,8% wszystkich absolwentów), fryzjerzy (4,9%), technicy ekonomiści (3,3%), technicy informatycy (3,4%), mechanicy pojazdów samochodowych (2,1%), technicy logistycy (2,0%), technicy żywienia i usług gastronomicznych (1,9%), ekonomiści i kucharze (po 1,7%). Największy udział zarówno wśród nowych rejestracji, jak i stanu na koniec roku, stanowili bezrobotni absolwenci nieposiadający żadnego zawodu, najczęściej po liceum ogólnokształcącym (22,4% napływu i 24,6% stanu) przy marginalnym zapotrzebowaniu na pracę dla osób bez zawodu.

5. Oferty pracy

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców, jak również dotowanie ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego zatrudnienia bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu to najistotniejsze czynniki gwarantujące poprawę sytuacji na rynku pracy i jednocześnie wskaźniki sytuacji gospodarczej i stopnia jej rozwoju. Należy przy tym zaznaczyć, iż nie wszystkie oferty pracy trafiają do powiatowych urzędów pracy. Znaczna część zamieszczana jest w Internecie, więc dane tu zaprezentowane nie odzwierciedlają całości popytu na pracę w regionie. Poniższy wykres obrazuje liczbę osób bezrobotnych na koniec miesiąca przypadających na jedną ofertę pracy w poszczególnych miesiącach 2019 i 2020 roku. Najwięcej osób bezrobotnych konkurowało o jedną ofertę pracy w grudniu 2020 r. Natomiast średnia liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w całym 2020 roku wynosi 9 i jest mniej korzystna od średniej w 2019 roku, która wyniosła 7.

Wykres 16 Liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w latach 2019–2020

W ciągu całego 2020 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło ogółem 31 250 ofert pracy i aktywizacji i było to o 9 239 ofert mniej niż w 2019 roku. Zgłoszone propozycje pracy w większości dotyczyły prac niesubsydiowanych, które stanowiły 80,0% ogółu zgłoszonych (w 2019 r. było to 80,8%). Z ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy 534 propozycje (1,7%) były adresowane do osób niepełnosprawnych, a tylko 113 (0,4%) do osób zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Jednocześnie warto zauważyć, że 10,6% wszystkich ofert pracy było proponowanych w formie staży (10,4% w 2019 roku), a 3,9% jako prace społecznie użyteczne (3,8% w 2019 roku).

5.1. Oferty pracy według zawodów

Wszystkie zgłoszone oferty⁶ pracy można połączyć w grupy, a ich struktura przedstawia się następująco: najwięcej ofert pracy pochodziło z branż: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (26,7%), przetwórstwo przemysłowe (20,8%), handel hurtowy i detaliczny (8,4%), budownictwo (11,2%).

We wszystkich kategoriach ofert uporządkowanych według wielkich grup zawodów odnotowano spadek, z czego największy dotyczył rolników, ogrodników, leśników i rybaków (o 40,8%), pracowników usług i sprzedawców (o 33,8%), robotników przemysłowych i rzemieślników (o 29,1%). Najwyższy udział ofert subsydiowanych zarówno wśród ogółu ofert zgłoszonych, jak i w konkretnej grupie zawodowej, odnotowano wśród pracowników usług i sprzedawców. Spośród wszystkich ofert subsydiowanych największy udział stanowią te pochodzące z branży administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (29,4%).

Analizując poszczególne zawody (w zgłoszonych do PUP ofertach), można wyróżnić przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w ciągu 2020 roku. W kolejności malejącej przedstawia je poniższa tabela.

⁶ Uwaga: Podstawą obliczeń jest suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali. Załącznik 2 oraz załącznik 3 do sprawozdania MRPiPS-01 oraz dane z CeSar.

Tabela 14 Napływ ofert pracy wg zawodów w 2020 roku

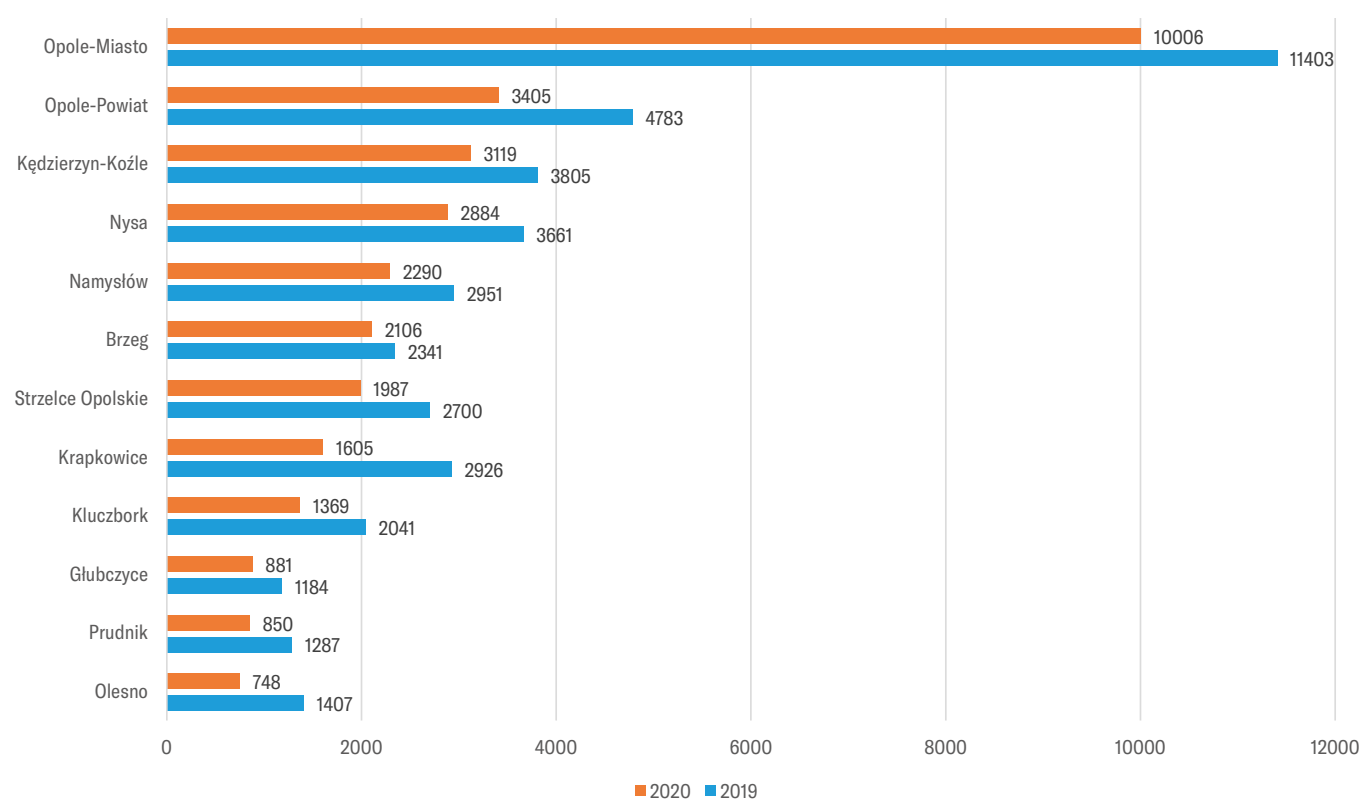
Nazwa zawodu	Liczba zgłoszonych ofert pracy
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	2166
Robotnik gospodarczy	1477
Pakowacz ręczny	1208
Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	942
Pomocniczy robotnik budowlany	755
Magazynier	631
Sprzedawca	586
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	568
Opiekunka domowa	564
Technik prac biurowych	514

Warto poruszyć tutaj kwestię zawodu robotnika gospodarczego, który zajmuje czołowe miejsca w napływie, odpływie, ofertach zatrudnienia oraz pracach subsydiowanych. W całym 2020 roku wpłynęły 1 477 (4,8% ogółu) oferty pracy w tym zawodzie, z czego 1 298 (87,9%) stanowiły oferty subsydiowane. Znaczny udział ofert subsydiowanych również odnotowano w zawodach: technik prac biurowych (68,5%) oraz pozostali pracownicy obsługi biurowej (54,8%).

5.2. Oferty pracy i aktywizacji według powiatów

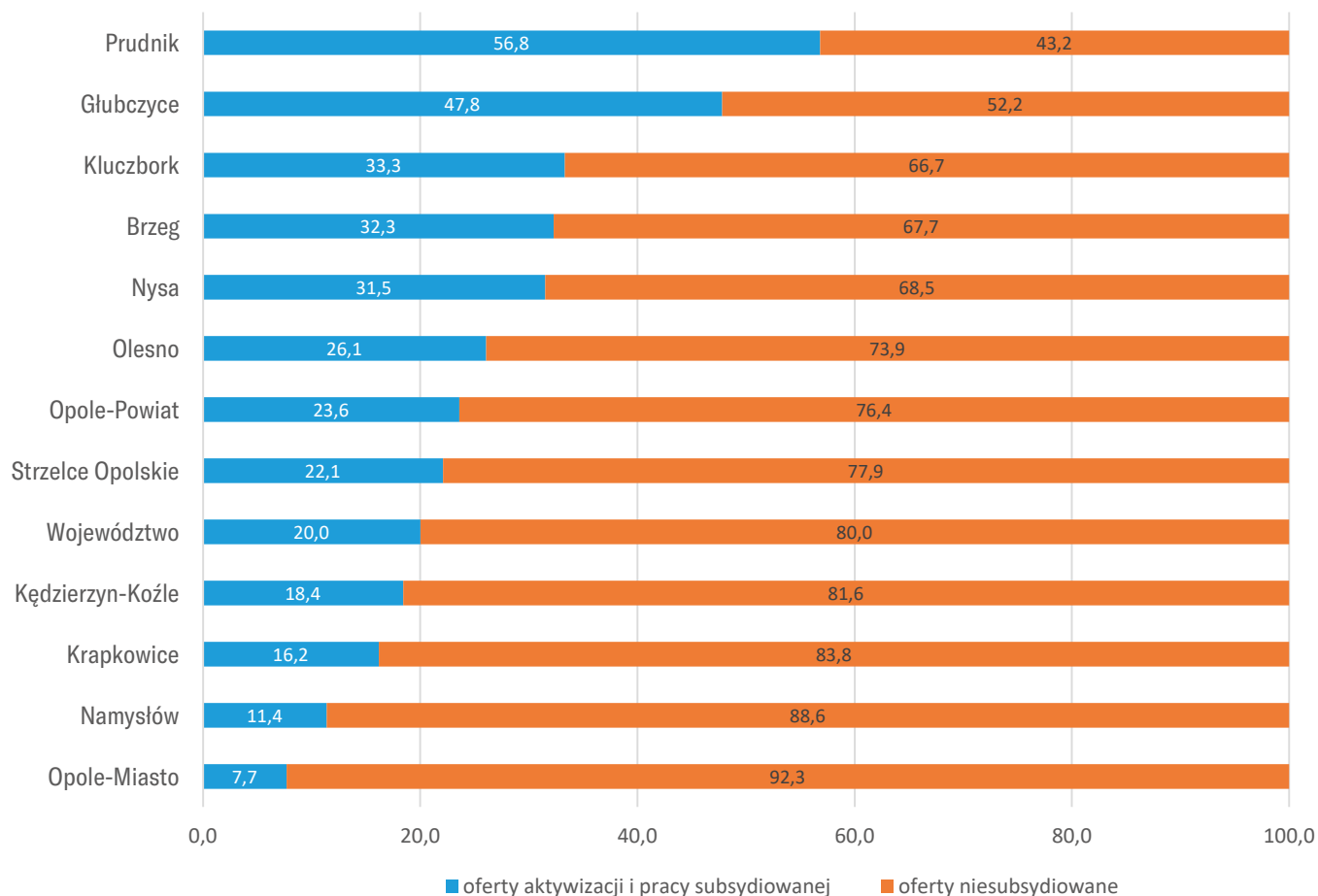
W ciągu 2020 roku najwięcej wolnych miejsc pracy i aktywizacji zgłosili pracodawcy mający swoje siedziby w powiatach: opolskim grodzkim (10 006, tj. 32%), ziemskim (3 405, tj. 10,9%) oraz kędzierzyńsko-kozielskim (3 119 tj. 10%). W 2020 roku odnotowano spadek ofert w porównaniu do roku ubiegłego we wszystkich powiatach, z czego największy w: oleskim (o 659, tj. 46,8%), krapkowickim (o 1 321, tj. 45,1%) oraz prudnickim (o 437, tj. 34%). Liczbę zgłoszonych propozycji pracy według powiatowych urzędów pracy w latach 2019 i 2020 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 17 Porównanie ilości ofert pracy i aktywizacji zgłoszonych wg powiatów w latach 2019–2020

Interesujących spostrzeżeń dostarcza analiza struktur ofert pracy i aktywizacji zawodowej. Zdecydowanie największy udział ofert zatrudnienia subsydiowanego oraz aktywizacji zawodowej odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku: 56,8%. Drugim obszarem pod względem aktywizacji jest powiat głubczycki (47,8%). Świadczy to o charakterze obu tych lokalnych rynków pracy, które w mniejszym stopniu potrafią generować nowe miejsca pracy bez wsparcia ze strony Funduszu Pracy i środków EFS. Wysokie udziały charakteryzowały również powiaty: kluczborski i brzeski. Najmniejszy udział ofert subsydiowanych występuje w Opolu (7,7%).

Wykres 18 Udział ofert zatrudnienia subsydiowanego i aktywizacji w ogólnej liczbie ofert zgłoszonych w 2020 roku

Kondycja ekonomiczna powiatów Opolszczyzny jest zróżnicowana. W najlepszej sytuacji jest powiat opolski grodzki, gdzie występuje najniższa stopa bezrobocia oraz złożono najwięcej ofert pracy, jednocześnie w większości są to propozycje niesubsydiowanego zatrudnienia.

6. Wydatki Funduszu Pracy w 2020 roku

Wydatki Funduszu Pracy w 2020 roku wyniosły ogółem 443 149,0 tys. zł i wzrosły w porównaniu z rokiem 2019 o 333 897,8 tys. zł, gdyż ujęte zostały środki na finansowanie instrumentów związanych z tarczą antykrzysową. Również w przypadku wydatków na zasiłki odnotowano kolejny wzrost. Rok 2020 charakteryzował się spadkiem kwoty wydatkowanej na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu do wartości 59 905,6 tys. zł. Była to kwota wyższa o 3 582,1 tys. zł (5,65%) w porównaniu z 2019 rokiem. Zauważyć można spadek nakładów na większość niżej wymienionych aktywnych form. Jest to szczególnie widoczne w przypadku wydatków na szkolenia (o 38,3%) oraz bon zatrudnieniowy (o 34,2%). Nieznaczny wzrost odnotowano natomiast wśród wydatków na dotacje (o 7,6%) oraz wyposażenie stanowisk pracy (o 14,1%).

Tabela 15: Wydatki Funduszu Pracy w latach 2019–2020

Wyszczególnienie	2019 rok	2020 rok	Zmiana 2019/2020
Wydatki ogółem w tys. zł	109 251,20	443 149,00	333 897,80
w tym m.in.:			
Zasiłki dla bezrobotnych	36 871,20	44 736,70	7 865,50
Aktywne formy/Programy przeciwdziałania bezrobociu ogółem	63 487,70	59 905,60	-3 582,10
w tym m.in.:			
– szkolenia	2 727,00	1683,20	-1 043,80
– prace interwencyjne	2 678,70	1929,60	-749,10
– dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	13 588,60	14 627,70	1 039,10
– prace społecznie użyteczne	588,4	490,40	-98,00
– roboty publiczne	4 406,50	4 334,50	-72,00
– wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	6 776,00	7 730,50	954,50
– stypendia stażowe	23 131,80	19 026,90	-4 104,90
– bon zatrudnieniowy	907,50	596,80	-310,70
– bon na zasiedlenie	1 301,90	1 013,20	-288,70
– dofinansowanie wynagrodzenia osób pow. 50 r.ż.	897,20	811,00	-86,20
KFS	5 566,30	6 060,20	493,90
Inne instrumenty rynku pracy	0	329 920,5	329 920,5

Źródło: MRPiPS-02

Inne instrumenty rynku pracy pojawiły się w 2020 roku nałożone ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i dotyczą: pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców, dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności.

Warto w tym momencie wspomnieć o Krajowym Funduszu Szkoleniowym, wydzielonej części Funduszu Pracy, w ramach którego pracodawcy, bądź ich pracownicy mogą podnieść swoje kwalifikacje. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące, których kompetencje nie spełniają wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Tabela 16 obrazuje podział środków KFS na przyznane pierwotnie oraz pochodzące z rezerwy Ministerstwa. Największą ilość środków wykorzystał Powiatowy Urząd Pracy w Opolu, przy równocześnie największej liczbie osób przeszkolonych. Przeciwnym biegunem pod względem ilości uczestników jest powiat namysłowski. Najwyższą średnią wartością szkolenia na osobę odznaczał się powiat krapkowicki. Łączna kwota środków przeznaczona dla województwa opolskiego to 6 219,9 tys. zł.

Tabela 16: Środki finansowe (w tys.) oraz liczba osób korzystających ze szkoleń w ramach KFS

Powiaty/ Województwo	Limit pierwotny	Dodatkowe środki z rezerwy MRPiPS	Łącznie	Osoby od początku roku	Średnia wartość szkolenia na jedną osobę
Brzeg	350,2	160,0	510,2	177	2,882
Głubczyce	186,7	106,3	293	120	2,442
Kędzierzyn-Koźle	480,9	100,0	580,9	292	1,989
Kluczbork	266,2	-	266,2	119	2,237
Krapkowice	424,0	54,0	478	596	802
Namysłów	176,7	13,5	190,2	68	2,797
Nysa	497,0	121,4	618,4	331	1,868
Olesno	260,4	340,5	600,9	288	2,086
Opole/opolski	1 704,7	400,0	2 104,7	748	2,814
Prudnik	196,4	-	196,4	86	2,284
Strzelce Opolskie	327,0	54,0	381	196	1,944
Województwo	4 870,2	1 349,7	6 219,9	3 021	2 058

7. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia w województwie opolskim

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2020 r., poz. 1409 z późn. zm.) Wojewódzki Urząd Pracy w 2020 roku realizował zadania samorządu województwa w zakresie określania i koordynowania regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich pracy poprzez m.in. przygotowanie i realizację Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia; programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego, opracowywanie analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, świadczenie usług EURES, organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także ich rozwijanie na terenie województwa. Wśród najważniejszych działań na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w 2020 roku wymienić należy:

- przygotowanie wspólnie z partnerami rynku pracy Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia i realizacja jego założeń;
- podział pomiędzy PUP w ramach dostępnego limitu środków Funduszu Pracy z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w w/w Planie na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych;
- programy realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (WUP w Opolu pełni rolę Instytucji Pośredniczącej dla wybranych działań w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO WO 2014-20));
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;
- realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów;
- badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia;
- współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów szkół wyższych w wejściu na rynek pracy;
- koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy;

- opracowywanie badań i analiz rynku pracy;
- koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego;
- realizacja projektów własnych dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dodatkowo Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu wykonuje zadania związane z obsługą Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wynikające przede wszystkim z Ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2020 r. poz.7, z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 669, z późn. zm.). Zadania te obejmują w szczególności:

- przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków i wykazów o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, prowadzenie postępowań w sprawach o przyznanie świadczeń,
- dokonywanie wypłat świadczeń pracowniczych na zasadach określonych w w/w ustawach,
- przyjmowanie zwrotu wypłaconych świadczeń,
- wnioskowanie o określenie warunku zwrotu, odstąpienie od dochodzenia zwrotu lub umorzenie należności przez dysponenta FGŚP,
- monitorowanie przewidywanych wypłat świadczeń oraz windykacji należności FGŚP.
- podpisywanie z przedsiębiorcami umów o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy.

W 2020 r. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych rozpoczął również obsługę tzw. Tarczy Antykryzysowej w zakresie ochrony miejsc pracy w następstwie pandemii COVID-19.

7.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2020 rok

RPD na 2020 rok ma swoje umocowanie prawne w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Analiza sytuacji na rynku pracy województwa, możliwości podmiotów współtworzących RPD oraz dostępności źródeł finansowania pozwoliła wyodrębnić 7 wytycznych, definiujących obszary związane z rynkiem pracy i zatrudnieniem w regionie, gdzie intensyfikacja działań na rzecz poprawy sytuacji była najbardziej celowa:

- Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy,
- Zarządzanie wiekiem (wydłużenie aktywności zawodowej osób powyżej 50. roku życia),
- Wsparcie cudzoziemców i reemigrantów,
- Rozwój przedsiębiorczości i współpraca z pracodawcami,
- Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i włączenie biernych zawodowo,
- Rozwój poradnictwa zawodowego
- Działania związane z epidemią COVID-19

Podstawą opracowania dokumentu były zadania określone przez partnerów mających współuczestniczyć w realizacji RPD na 2020 r., tj. Wojewódzki i powiatowe urzędy pracy, Komendę Wojewódzką Ochotniczych Hufców Pracy, Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego.

7.2. Działania wdrażające środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego

PO WER – projekty pozakonkursowe:

W IV kwartale 2019 r. ogłoszony został nabór na projekty pozakonkursowe powiatowych urzędów pracy województwa opolskiego w ramach Osi priorytetowej I, Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy* – projekty pozakonkursowe. W ramach powyższego w 2020 roku podpisano 11 umów na łączną kwotę 17 mln zł, przy założeniu ogólnej liczby uczestników projektów 1 800 osób.

PO WER – projekty konkursowe:

W 2019 roku ogłoszony został konkurs w ramach Osi Priorytetowej I *Osoby młode na rynku pracy*, Działanie 1.2, Poddziałanie 1.2.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy* – projekty konkursowe. W ramach konkursu łącznie podpisano 6 umów o dofinansowanie na kwotę 4 238 134,04 PLN. Założona liczba osób objętych wsparciem we wszystkich wnioskach to 330 osób. W 2020 roku nie zrealizowano żadnej procedury konkursowej, natomiast prowadzony był nadzór nad projektami, które wybrane zostały w roku 2018 oraz 2019.

RPO WO 2014-2020 projekty pozakonkursowe:

W IV kwartale 2019 r. podpisano umowy na realizację projektów pozakonkursowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VII *Konkurencyjny rynek pracy*, Działanie 7.1 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy* realizowana przez PUP. Na rok 2020 przeznaczono środki w wysokości 19 093 670,00 zł. W trakcie roku w projektach PUP wprowadzono znaczącą zmianę polegającą na uwzględnieniu możliwości finansowania działań anty-covidowych. Łączna zakładana wartość środków przeznaczonych na ten cel wynosiła 77 940 000,00 zł, ostatecznie udzielono wsparcia dla 18 895 osób i poniesiono wydatki w wysokości ponad 74 896 000,00 zł.

RPO WO 2014 -2020 projekty konkursowe:

W 2020 roku w ramach ogłoszonych naborów złożono 39 wniosków zakładających wsparcie dla 5 288 uczestników. Wsparcie było kierowane do działań zawartych w następujących priorytetach: Oś Priorytetowa VII *Konkurencyjny rynek pracy*, Działanie 7.6 *Godzenie życia prywatnego i zawodowego* oraz Oś Priorytetowa IX *Wysoka jakość edukacji*, Działanie 9.1 *Rozwój edukacji*, Poddziałanie 9.1.3 *Wsparcie edukacji przedszkolnej*.

Łącznie w 2020 roku zawarto 52 umowy/decyzje o dofinansowanie na kwotę 86 259 838,03 zł. Przedmiotowe umowy zawarto w ramach Osi Priorytetowej VII *Konkurencyjny rynek pracy*, Działanie 7.6 *Godzenie życia prywatnego i zawodowego* oraz Osi Priorytetowej IX *Wysoka jakość edukacji*, Działanie 9.1 *Rozwój edukacji*, Poddziałanie 9.1.1 *Wsparcie kształcenia ogólnego*, Poddziałanie 9.1.2 *Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej*, Poddziałanie 9.1.3 *Wsparcie edukacji przedszkolnej*, Poddziałania 9.1.4 *Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej*, Działanie 9.2 *Rozwój kształcenia zawodowego*, Poddziałanie 9.2.1 *Wsparcie kształcenia zawodowego*, Poddziałanie 9.2.2 *Wsparcie kształcenia zawodowego w Aglomeracji Opolskiej*.

Ponadto w 2020 roku realizowane były również projekty, których umowy podpisane zostały przed 2020 r., w tym m.in. z Działania 7.3 *Zakładanie działalności gospodarczej*, Działania 7.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy* oraz Osi Priorytetowej VIII *Integracja społeczna*, Działania 8.3 *Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej*.

7.3. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Wydział Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego realizował następujące zadania:

- Wspieranie powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu pośrednictwa pracy na terenie kraju, m.in. poprzez działania informacyjne, organizowanie i udział w Targach Edukacji, Pracy i Przedsiębiorczości oraz prowadzenie działań informacyjnych i marketingowych wobec poszukujących pracy i pracodawców.
- Realizowanie zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG.
 - Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do kraju UE/EOG (1 wniosek);
 - Transfer zasiłku dla bezrobotnych z kraju UE/EOG do Polski (463 wnioski);
 - Udzielanie świadczeń z tytułu bezrobocia (892 wnioski o przyznanie zasiłku dla bezrobotnych na zasadach obowiązujących w Polsce);
 - Potwierdzenie okresów zaliczanych w Polsce przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych w innym państwie członkowskim UE/EOG (140 wniosków).
- Realizowanie i koordynowanie działań sieci EURES na terenie województwa m.in.:
 - Realizacja krajowego planu działań EURES;
 - Organizacja 2 szkoleń online dla pracowników Powiatowych Urzędów Pracy nt. EURES;
 - Wymiana ofert pracy i podań o pracę; w 2020 roku przyjęto do realizacji 216 zagranicznych ofert pracy na 1552 miejsca pracy;
 - Realizacja zadań o charakterze przygranicznym w tym udział w Partnerstwie Transgranicznym EURES-T „Beskidy”.
- Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia. W województwie opolskim na koniec 2020 roku wpis do rejestru agencji zatrudnienia posiadało 351 podmiotów (z tego 339 agencji aktywnych i 12 które zawiesiły działalność).
- Organizowanie i finansowanie szkoleń pracowników Wojewódzkiego Urzędu i powiatowych urzędów pracy.

Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej

W 2020 r. z usług poradnictwa zawodowego skorzystały 352 osoby (bezrobotne i poszukujące pracy, osoby niezarejestrowane w PUP, osadzone) w tym:

- 224 osoby objęte zostały poradnictwem indywidualnym (w ramach 234 porad),
- a 43 osoby brały udział w poradach grupowych (w ramach 4 porad).

Natomiast informacja zawodowa została udzielona 85 osobom podczas 1 spotkania grupowego.

Doradcy zawodowi z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej prowadzili zajęcia w ramach poradnictwa zawodowego z klientami CliPKZ pod nazwą:

- Odkrywanie zainteresowań i poszukiwanie predyspozycji.
- Bezpieczna praca za granicą i handel ludźmi.
- Warsztat aktywnego poszukiwania pracy.
- Poznanie własnego potencjału.
- Sporządzanie dokumentów aplikacyjnych.
- Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej.
- Autoprezentacja podczas rozmowy z pracodawcą.
- Własna firma – prowadzenie działalności gospodarczej.

Ponadto doradcy zawodowi:

- promują usługi poradnictwa zawodowego oraz dostosowują do potrzeb program doradztwa;
- doskonalą kadry merytoryczne pracowników powiatowych urzędów pracy oraz koordynują usługi poradnictwa zawodowego w PUP;
- współpracują z partnerami rynku pracy (Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły, uczelnie wyższe, służby penitencjarne, instytucje rynku pracy),
- koordynują projekt „Rozwiń swoje skrzydła” w ramach programu ERASMUS +;
- aktualizują wpisy instytucji szkoleniowych w RIS; w 2020 roku wprowadzono do systemu 32 nowe instytucje. Na koniec 2020 roku w RIS wpisanych było 247 instytucji szkoleniowych z terenu Opolszczyzny.

W wydziale Obserwatorium Rynku Pracy realizowano przede wszystkim następujące zadania:

- przygotowywano informacje dot. bezrobocia i informacji z zakresu sytuacji na rynku pracy;
- opracowano sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia za 2019 rok oraz Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia dla Województwa Opolskiego na 2020 rok,
- opracowano ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych za II półrocze 2019 roku i za 2019 rok ,
- prowadzono miesięczny monitoring złożonych i wpisanych do ewidencji wniosków w sprawie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz prac sezonowych z podziałem na powiaty,
- dokonano podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa opolskiego oraz pozyskiwano dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra;
- realizowano działania na rzecz kształcenia ustawicznego dorosłych w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego;
- zorganizowano konferencję ekspercką pn. „Nowe wyzwania - rynek pracy w czasie zagrożenia epidemicznego” oraz webinarium pn. „II Opolskie Forum Zawodowe”.

Prowadzona przez Obserwatorium Rynku Pracy w roku 2020 działalność badawcza oparta była na realizacji następujących badań:

- Wpływ epidemii Covid-19 na opolski rynek pracy – jest to dwumodułowe (ilościowe i jakościowe) badanie realizowane wśród firm z sektora prywatnego działających w województwie opolskim.
- KFS a praca zdalna – opinie pracowników PUP – sondaż wśród pracowników zajmujących się wdrażaniem Krajowego Funduszu Szkoleniowego, skoncentrowany na diagnozie zapotrzebowania na szkolenia z zakresu pracy zdalnej.
- Praca zdalna na rynku szkoleń - sondaż wśród instytucji szkoleniowych, który miał za zadanie rozpoznać aktualne i przyszłe zapotrzebowanie na szkolenia z zakresu pracy zdalnej.
- W ramach zadań zleconych przez Ministra właściwego ds. rynku pracy przeprowadzono badanie Barometr zawodów (prognoza zapotrzebowania na określone zawody w 2021 roku formułowana przez pracowników PUP oraz agencje zatrudnienia w cyklach paneli dyskusyjnych).
- Barometr Rynku Pracy – rozpoczęto realizację cyklicznego badania polegającego na ocenie perspektyw rozwoju bezrobocia i zatrudnienia we współpracy z agencjami zatrudnienia, powiatowymi urzędami pracy i innymi partnerami rynku pracy.

Projekty własne:

- w ramach Działania 7.6 RPO WO 2014-2020 realizowany był projekt „Opolskie dla rodziców i dzieci II” (wydatki w 2020 roku: 1 534 000 zł). Rozpoczęto również realizację projektu „Opolskie dla rodziców i dzieci III” (wydatki w 2020 roku: 520 000 zł). Oba projekty wspierają rodziców dzieci do lat 3 w powrocie do pracy po przerwie związanej z opieką nad małym dzieckiem.
- w ramach Działania 7.3 RPO kontynuowana jest realizacja projektu „Pomysł na starcie kluczem do biznesu” przewidującego udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (wydatki w 2020 roku to 5 122 000 zł).
- w ramach Działania 1.2.1 PO WER rozpoczęto realizację projektu „Opolskie staże z PO WERem”. Projekt skierowany jest do osób młodych oddalonych od rynku pracy, które otrzymają wsparcie w postaci staży.
- w ramach Działania 1.2.1 PO WER rozpoczęto realizację projektu „Opolskie dotacje z PO WERem”. Uczestnikami projektu będą przede wszystkim osoby biernie zawodowo lub osoby bezrobotne, które utraciły zatrudnienie po 1 marca 2020 r.
- w ramach Działania 4.1 PO WER rozpoczęto realizację projektu „SMART Senior”. Projekt kierowany jest do 60 osób w wieku 50+, które dzięki wsparciu podniosą umiejętności obsługi smartfona (np. w aspekcie dokonywania opłat bezgotówkowych poprzez wykorzystywanie aplikacji do płatności, w zakresie profilaktyki zdrowotnej poprzez internetową rezerwację wizyt lekarskich) oraz umiejętności społeczne. Wartość projektu „SMART Senior” to 698 071,50 zł. Uczestników projektów obejmie m.in., szkolenie i wsparcie finansowe.

Ponadto realizowane były projekty partnerskie:

- w ramach Działania 5.1 RPO WO 2014-2020 - „Ochrona różnorodności biologicznej poprzez utworzenie ośrodka zrównoważonego rozwoju w Pokoju, stworzenie planu i programu integralności i spójności regionalnego systemu Natura 2000 oraz podniesienie kompetencji ekologicznych mieszkańców Opolszczyzny”;
- oraz projekt „Rozwiń swoje skrzydła” w ramach programu Erasmus+, którego celem jest poprawa kompetencji miękkich pracowników WUP-u.

8. Prognozy rynku pracy

Negatywne skutki związane z epidemią choroby Covid-19, które uwidoczniły się z całą mocą począwszy od II kwartału 2020 roku, prawdopodobnie będą powodować pogorszenie sytuacji w Polsce jeszcze w I kwartale 2021 roku. Dotyczyć to będzie zarówno wartości PKB jak również skali zatrudnienia. Przekładać się to będzie także na wartość rejestrowanej stopy bezrobocia, która w końcu marca 2021 roku w Polsce wynieść może 6,5%.

W kolejnych częściach roku spodziewać się można poprawy, biorąc za punkt wyjścia sytuację w poszczególnych kwartałach roku poprzedzającego. Straty w gospodarce będą prawdopodobnie odbudowane już w II kwartale 2021 roku, na co wskazuje prognoza wartości PKB. Ten ma wzrosnąć o 9,9% rok do roku i systematycznie rosnąć w dalszej perspektywie czasu.

Tabela 17 Prognozowane wartości wskaźników makroekonomicznych

	kwartały	2021				2022
		I	II	III	IV	
PKB	zmiana w%	-1,4	9,9	2,9	4,8	4,7
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	zmiana w%	-0,3	2,2	2,5	2	1,7
Przeciętne realne wynagrodzenie brutto	zmiana w%	2	2,6	4,3	4	4,5
Inflacja	zmiana w%	2,4	2,1	2,6	3	2,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego (%)	%	6,5	6,3	6	6,1	5,5

Źródło: Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych, <http://www.ipag.org.pl/>

Zatrudnienie również będzie się zwiększać, co będzie pozytywnie wpływało na skalę bezrobocia, która w końcu III kwartału może osiągnąć 6%. W kolejnym kwartale może wzrosnąć do 6,1%, co zapewne związane będzie z sezonowością zatrudnienia w niektórych branżach. W dalszej perspektywie czasu prognozuje się jednak jej spadek do 5,5% w końcu 2022 roku.

Równolegle poprawie koniunktury towarzyszyć będzie wzrost inflacji. Ta w okresie I kwartału 2021 roku wzrosnąć może o 2,4%, a po chwilowym spadku prognozuje się jej dalszy wzrost.

9. Podsumowanie

- 1) W województwie opolskim postępuje proces depopulacji rozumiany jako systematyczny ubytek ludności, któremu towarzyszy zmiana struktury ekonomicznych grup wieku. Od dłuższego czasu zmniejsza się udział ludności w wieku produkcyjnym, a zwiększa w poprodukcyjnym.
- 2) Rok 2020 można scharakteryzować jako okres znaczącego pogorszenia koniunktury, wynikającego z negatywnych następstw obostrzeń sanitarnych związanych z epidemią choroby Covid-19. Obostrzenia te doprowadziły do zamrożenia działalności części branż, co nie pozostało bez znaczenia dla ogólnej sytuacji w województwie opolskim. Opolskie firmy borykające się z obostrzeniami sanitarnymi doświadczyły spadku popytu na towary/usługi, co w konsekwencji doprowadziło do spadku zatrudnienia, obniżenia wynagrodzeń, a także zwiększyło ich zadłużenie.
- 3) Kwartalne wielkości liczby pracujących osób w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku były niższe niż w roku 2019. Jedynie w okresie czwartego kwartału w roku 2020 odnotowano większą liczbę osób pracujących niż w roku wcześniejszym. Pogorszenie koniunktury w 2020 roku widoczne jest także w spadkach wartości produkcji sprzedanej przemysłu, produkcji budowlano-montażowej oraz sprzedaży detalicznej w porównaniu do roku 2019.
- 4) Na koniec grudnia 2020 roku zarejestrowanych było 24 976 osób bezrobotnych, co w porównaniu do końca roku 2019 oznacza wzrost o 19%. Wzrost bezrobocia związany jest przede wszystkim ze znaczącym spadkiem wyłączeń z rejestrów przy zdecydowanym spadku popytu na pracę.
- 5) Liczba bezrobotnych prawdopodobnie mogłaby być większa, gdyby nie zmniejszenie skali zatrudnienia cudzoziemców w okresie pierwszego zamknięcia gospodarki. Badania sondażowe wskazują, że w pierwszej opolskie firmy redukowały stanowiska, na których zatrudnieni byli cudzoziemcy.
- 6) Wzrost bezrobocia właściwy był dla każdego powiatu województwa opolskiego, przy czym relatywnie najwyższy dotyczył powiatu opolskiego, w którym liczba bezrobotnych wzrosła o 35%. W najtrudniejszej sytuacji makroekonomicznej znajdują się powiaty głubczycki oraz prudnicki. To w nich stopa bezrobocia rejestrowanego jest najwyższa – odpowiednio 10,2 i 9,9%.
- 7) Udział osób zwolnionych z przyczyn pracodawcy w ogólnej liczbie rejestracji osób poprzednio pracujących w roku 2020 wzrósł do poziomu 5,4% wobec 3,6% w roku wcześniejszym.
- 8) Zapotrzebowanie na pracowników spadło. W 2020 roku łączna liczba ofert pracy i aktywizacji zmniejszyła się o 29% wobec wartości z roku 2019 i dotyczyła każdego powiatu województwa opolskiego. Regułą jest natomiast, że rejestrowany popyt na pracę koncentruje się w obszarze powiatów o największym nasyceniu podmiotami gospodarczymi, jak Opole, czy też powiat opolski. Oferty zatrudnienia wpływające do urzędów pracy przede wszystkim dotyczyły prac prostych, niewymagających wysokich kwalifikacji.
- 9) Zmniejszeniu skali odpływu z bezrobocia towarzyszyła pewna zmiana struktury wyłączeń z rejestrów. Wzrósł odsetek bezrobotnych, którzy podjęli zatrudnienie niesubsydiowane, i znacząco spadł odsetek osób, które zostały wyłączone z rejestrów z tytułu niepotwierdzenia gotowości do zatrudnienia.
- 10) Zmiana liczby bezrobotnych wpływ miała także na strukturę bezrobocia. W porównaniu z grudniem 2019 r. udział w ogólnej liczbie bezrobotnych jak również sama liczba bezrobotnych zwiększyły się w przypadku osób długotrwale bezrobotnych. Spadki udziału (pomimo wzrostu rzeczywistej liczby zarejestrowanych osób) dotyczyły natomiast kobiet, osób młodych (do 25 i 30 roku życia), a także mieszkańców obszarów wiejskich.
- 11) Cechą charakterystyczną bezrobocia jest duży udział bezrobotnych nisko wykształconych, bez zawodu i bez doświadczenia zawodowego. Osoby takie, rozpatrując ich szansę znalezienia pracy, znajdują się na gorszej pozycji – poziom posiadanych kwalifikacji lub ich brak nie odpowiada zapotrzebowaniu pracodawców. Z drugiej jednak strony rosnące aspiracje edukacyjne społeczeństwa, wyrażone w obserwowanym od lat wzroście liczby studiujących, powodują nieunikniony wzrost udziału w bezrobociu osób z wykształceniem wyższym, których regionalna gospodarka nie potrafi „wchłonąć”.

- 12) Wydatki Funduszu Pracy (z wyłączeniem instrumentów Tarczy Antykryzysowej) w porównaniu do 2019 roku uległy zwiększeniu o 3,6%. Biorąc pod uwagę strukturę tych wydatków, nastąpił wzrost nakładów na zasiłki dla osób bezrobotnych oraz ogólny spadek na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu.
- 13) Najbardziej popularną formą aktywizacji osób bezrobotnych w 2020 roku były staże oraz prace społecznie użyteczne. W przypadku zatrudnienia subsydiowanego kluczową rolę odegrały dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
- 14) Prognozy makroekonomiczne na rok 2021 wskazują, że począwszy od II kwartału prawdopodobnie nastąpi poprawa koniunktury. Związane będzie to ze zwiększonym popytem na pracę, co przełoży się na wzrost wartości PKB. W rezultacie nastąpi spadek bezrobocia oraz wzrost przeciętnego realnego wynagrodzenia. Niestety równolegle prognozuje się wzrost inflacji.

10. Załącznik nr 1 Osoby zarejestrowane jako bezrobotne w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2020 roku.

Miasto/gmina nazwa	Zarejestrowani bezrobotni	
	razem	z rubryki 1 kobiety
0	1	2
WOJ. OPOLSKIE	24976	13815
Brzeg	982	576
Skarbimierz	220	131
Grodków – miasto	234	128
Grodków – obszar wiejski	321	197
Lewin Brzeski – miasto	172	118
Lewin Brzeski – obszar wiejski	190	115
Lubsza	226	125
Olszanka	102	56
Baborów – miasto	121	79
Baborów – obszar wiejski	107	60
Branice	187	95
Głubczyce – miasto	484	243
Głubczyce – obszar wiejski	339	182
Kietrz – miasto	201	93
Kietrz – obszar wiejski	134	72
Kędzierzyn-Koźle	1870	1052
Bierawa	191	125
Cisek	115	77
Pawłowiczki	203	126
Polska Cerekiew	126	81
Reńska Wieś	253	147
Byczyna – miasto	92	54
Byczyna – obszar wiejski	207	121
Kluczbork – miasto	629	353
Kluczbork – obszar wiejski	252	165
Lasowice Wielkie	142	95
Wołczyn – miasto	181	101
Wołczyn – obszar wiejski	262	153
Gogolin – miasto	188	124
Gogolin – obszar wiejski	133	77
Krapkowice – miasto	442	255
Krapkowice – obszar wiejski	161	100
Strzeleczy	205	138

Miasto/gmina	Zarejestrowani bezrobotni	
	razem	z rubryki 1 kobiety
0	1	2
Walce	108	70
Zdzieszowice – miasto	246	165
Zdzieszowice – obszar wiejski	86	55
Domaszowice	111	67
Namysłów – miasto	424	250
Namysłów – obszar wiejski	295	199
Pokój	153	89
Świerczów	119	67
Wilków	132	76
Głucholazy – miasto	454	194
Głucholazy – obszar wiejski	302	150
Kamiennik	128	61
Korfantów – miasto	47	19
Korfantów – obszar wiejski	187	103
Łambinowice	191	97
Nysa – miasto	1009	552
Nysa – obszar wiejski	343	180
Otmuchów – miasto	168	80
Otmuchów – obszar wiejski	230	120
Paczków – miasto	259	136
Paczków – obszar wiejski	176	92
Pakosławice	117	61
Skoroszyce	146	79
Dobrodzień – miasto	59	30
Dobrodzień – obszar wiejski	89	53
Gorzów Śląski – miasto	54	27
Gorzów Śląski – obszar wiejski	96	56
Olesno – miasto	172	97
Olesno – obszar wiejski	140	86
Praszka – miasto	156	97
Praszka – obszar wiejski	96	50
Radłów	66	42
Rudniki	185	94
Zębowice	79	54
Chrzastowice	128	63
Dąbrowa	184	92
Dobrzeń Wielki	160	95
Komprachcice	177	96
Łubniany	187	99
Murów	136	84

Miasto/gmina	Zarejestrowani bezrobotni	
	razem	z rubryki 1 kobiety
0	1	2
Niemodlin – miasto	191	93
Niemodlin – obszar wiejski	188	100
Ozimek – miasto	210	97
Ozimek – obszar wiejski	218	110
Popielów	159	88
Prószków – miasto	43	20
Prószków – obszar wiejski	98	53
Tarnów Opolski	191	116
Tułowice – miasto	80	44
Tułowice – obszar wiejski	36	18
Turawa	212	108
Biała - miasto	72	38
Biała - obszar wiejski	157	80
Głogówek – miasto	163	91
Głogówek – obszar wiejski	121	66
Lubrza	139	72
Prudnik – miasto	829	415
Prudnik – obszar wiejski	195	111
Izbicko	98	55
Jemielnica	143	74
Kolonowskie – miasto	49	26
Kolonowskie – obszar wiejski	35	19
Leśnica – miasto	38	27
Leśnica – obszar wiejski	64	41
Strzelce Opolskie – miasto	437	219
Strzelce Opolskie – obszar wiejski	247	133
Ujazd – miasto	22	13
Ujazd – obszar wiejski	92	53
Zawadzkie – miasto	139	85
Zawadzkie – obszar wiejski	67	35
Opole	2976	1524

